

Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears 2019

Direcció General de model econòmic i ocupació
Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Direcció:

Llorenç Pou Garcias

Director General de Model econòmic i ocupació

Conselleria de Model econòmic, turisme i treball

Autors (ordre alfabètic):

Francisco Caparrós Alcaraz

Cristina Rodríguez Rodríguez

Juan Francisco Vila Gómez

Servei d'avaluació, estratègia de les polítiques d'ocupació i qualitat dels processos

SOIB

Consultes i suggeriments:

avaluacioiestrategia@soib.caib.es

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Les polítiques actives d'ocupació a les Balears.....	4
1.2. Tipus de polítiques actives a Balears i resultats clau	5
2. PRESSUPOST	8
3. ORIENTACIÓ LABORAL.....	10
3.1. El servei d'orientació del SOIB i els programes especialitzats	10
3.2. El Sistema Nacional de Garantia Juvenil a les Illes Balears i el programa SOIB Jove	15
3.3. El POAP	18
4. INTERMEDIACIÓ LABORAL	19
4.1. La gestió d'ofertes de feina	19
4.2. Les col·locacions gestionades	22
4.3. Els certificats d'insuficiència	22
4.4. Els programes d'adquisició d'experiència laboral: Eures	23
4.5. La plataforma contr@ta	24
5. LA FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ	25
5.1. Estratègia Balear de Formació Professional per a l'Ocupació	25
5.2. Famílies professionals, certificats de professionalitat i acreditació centres de formació	27
5.3. Accions formatives per a treballadors preferentment desocupats.....	32
5.4. Formació per a col·lectius vulnerables	33
5.5. Programes de formació per a treballadors ocupats	33
5.6. La formació no finançada	34
5.7. Formació en competències transversals: idiomes i TICs	34
5.8. Formació dual	36
5.9. La formació vinculada en els contractes de formació i aprenentatge.....	38
5.10. Els Programes Mixtos de Formació i Ocupació.....	39
5.11. Formació amb compromís de contractació	39
5.12. Les Beques d'Èxit	40
5.13. L'avaluació de les competències clau	41
5.14. L'acreditació de l'experiència laboral	42
6. MESURES DIRECTES DE FOMENT I CREACIÓ D'OCUPACIÓ	44
6.1. SOIB Visibles	45
6.2. SOIB Joves Qualificats.....	47
6.3. SOIB Tornam.....	49
6.4. SOIB Dona.....	49
6.5. Programes de bonificacions i suport a la contractació.....	51
7. SUPORT A L'EMPRENEDORIA I AL TEIXIT EMPRESARIAL	53
7.1. L'Oficina de l'Emprenedor i l'Empresa de l'IDI: <i>Servei i empren</i>	54
7.2. El Programa ICAPE	54
7.3. El programa de subvencions a l'autocupació	55
7.4. El programa de subvencions a l'economia social	56
7.5. La xarxa d'AODL.....	57
8. CONCLUSIONS	59
9. BIBLIOGRAFIA.....	61
10. LLISTAT DE QUADRES	64
11. LLISTAT DE GRÀFICS.....	65
12. LLISTAT DE MAPES	65

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Les polítiques actives d'ocupació a les Balears

Enguany fa quatre anys que es presenta l'Informe anual de polítiques actives d'ocupació de Balears i es pot afirmar que aquest exercici de transparència periòdica s'ha transformat en tasca estructural del Servei d'Ocupació i de la resta de direccions generals de la Conselleria de Model econòmic, Turisme i Ocupació perquè ajuda a tenir una foto global sobre el conjunt de programes i actuacions que executa l'Administració autonòmica en matèria d'ocupació i formació. El pas del temps ajuda a entendre com el Govern prioritza donar resposta inclusiva a les disfuncionalitats que presenta el mercat de treball de les Balears.

Les polítiques d'ocupació són intervencions públiques dirigides a millorar el funcionament i corregir desequilibris en els mercats de treball. Es distingeixen d'altres accions polítiques en què actuen selectivament per afavorir les persones aturades, les que estan en risc de ser-ho i les que ja han tornat inactives dins el treball mercat (Eurostat, 2014).

Hi ha dues àrees principals d'intervencions en el mercat de treball; d'una banda estan les polítiques passives d'ocupació que proporcionen una substitució d'ingressos de caire temporal pels treballadors que estan a l'atur i així evitar l'exclusió social mentre cerquen una nova feina. El Servei Estatal Públic d'Ocupació (SEPE) és l'administració responsable a Espanya de proveir un ingrés en forma de prestació o subsidis.

D'altra banda, estan les polítiques actives d'ocupació, que són un conjunt de programes i serveis dirigits a millorar l'accessibilitat dels aturats en els mercats de treball, d'incrementar les seves habilitats relacionades amb les ocupacions requerides i de promoure el bon funcionament del mercat de treball a través d'una correcta cassació de l'oferta i la demanda (Martin, 2015). Els serveis autonòmics d'ocupació són les administracions responsables d'executar les polítiques d'orientació, formació, intermediació, foment de l'ocupació i l'autoocupació, emprenedoria i promoció del desenvolupament local dins el seu territori.

Així doncs, les polítiques actives d'ocupació són l'eina de què disposa el Govern de les Illes Balears per gestionar de manera efectiva la competència en matèria de treball i ocupació. Els principals òrgans administratius autonòmics responsables de les polítiques actives d'ocupació són el Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB) i la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació. Ambdós consensuen amb els agents econòmics i socials les línies d'acció, desenvolupen els plans d'ocupació i estableixen una xarxa de col·laboració institucional amb altres agents especialitzats per desplegar adequadament les polítiques actives d'ocupació en el territori.

Les polítiques passives i les actives estan vinculats pel principi d'activació obligatòria que té com a finalitat reduir el cost de l'atur (Rosholm, 2014) i promoure que els demandants registrats en el servei d'ocupació participin de programes que millorin la seva ocupabilitat. La distribució de competències i el principi d'activació obligatòria promou la cooperació necessària entre el SEPE i el SOIB, tant a les oficines d'ocupació com a nivell directiu a les seus centrals.

L'evidència empírica ha reconegut amplament la utilitat i importància de les polítiques actives d'ocupació com un element clau dels esforços dels països avançats en combatre l'atur (Kluve, 2010) i la crisi econòmica dels darrers anys va confirmar la necessitat inajornable de dotar adequadament els serveis d'ocupació de recursos per a fer front a les diferents formes d'atur

(Jansen, 2016). De fet, l'evolució pressupostària del quadrienni 2016-2019 en polítiques actives d'ocupació i la diversificació de programes i serveis a Balears confirmen l'esforç que el Govern ha fet els darrers anys per a dotar adequadament el SOIB i la resta de direccions generals implicades.

Els programes i serveis relacionats amb l'assistència en la recerca de feina, la formació per a l'ocupació, els subsidis salarials per a col·lectius específics, la creació directa d'ocupació en el sector públic i la promoció de l'emprenedoria s'apliquen tant per millorar l'oferta de mà d'obra –qualificació– com per augmentar la demanda de treball –subsidis– i millorar el funcionament del mercat laboral –serveis públics d'ocupació– (Betcherman, Olives i Dar, 2004).

De fet, les polítiques actives d'ocupació estan dissenyades per a moderar les caigudes cícliques de l'economia, reduir els desequilibris estructurals del mercat de treball i donar suport als treballadors en risc (Arellano, 2010). A les Illes Balears la gran crisi econòmica va afectar significativament les dimensions de temporalitat i parcialitat (Alomar, Caparros, Gayà, Mateu, Ribas i Sbert, 2016) i malgrat el darrer Informe de Mercat de treball de les Balears (OTIB, 2019) indica que la qualitat de l'ocupació a Balears ha millorat significativament, encara queda camí per recórrer i aconseguir un mercat de treball més inclusiu i just. Per això, el Govern, a través del procés de concertació amb els agents econòmics i socials més representatius i signants del Pacte per la Competitivitat, continua executant el Pla d'Ocupació de Qualitat 2017-2020 com a mecanisme corrector de les disfuncionalitats existents en el mercat de treball illenc.

Cal obtenir el millor valor possible per a la despesa pública en polítiques actives d'ocupació (Martin i Grubb, 2001). Una primera passa és conèixer les actuacions fetes per retre comptes a la ciutadania i valorar què funciona i què no, amb la darrera finalitat de fer programes i serveis més eficaços i amb el major grau de cobertura possible. L'Informe anual de polítiques actives d'ocupació i l'Informe anual de Formació Professional per a l'Ocupació es fan ressò d'això. Posteriorment cal analitzar l'eficàcia de les polítiques actives d'ocupació. Aquesta segona passa, s'ha donat recentment perquè la Direcció General Model Econòmic i Ocupació, en col·laboració amb el SOIB, ha fet avaluacions d'impacte economètric dels principals programes i serveis d'ocupació per a conèixer les taxes d'inserció laboral del beneficiaris una vegada han acabat i per a destriar l'efecte diferencial que té respecte de les persones amb característiques semblants que no participaren.

L'esforç en transparència i eficiència ha transformat el SOIB en una administració pública orientada a resultats, els quals són revisats a curt termini a través dels indicadors d'acompliment d'objectius dels Plans Anuals d'Ocupació (PAPE) de l'Estat i de manera estratègica a través del Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears (POQIB). Ambdós Plans estan relacionats i són les guies programàtiques per a dissenyar, executar, seguir i avaluar totes les polítiques actives d'ocupació de les Balears. Es important destacar que l'any 2019, el SOIB va ser reconegut pel Ministeri de Treball i el SEPE com el primer servei autonòmic d'Espanya en consecució d'objectius en matèria d'ocupació i formació.

1.2. Tipus de polítiques actives a Balears i resultats clau

L'**orientació laboral** és el conjunt d'actuacions adreçades a donar suport a les persones que cerquen feina o en volen canviar. Això és possible a través del diagnòstic professional, l'assessorament professional, la informació laboral i l'entrenament en habilitats per a la recerca de feina. El SOIB desenvolupa una metodologia d'orientació basada en itineraris personalitzats

d'ocupació. El itinerari són l'opció més costosa per augmentar les taxes de recerca activa de feina dels desocupats (Rosholm, 2014).

La **formació professional per a l'ocupació** són el conjunt d'actuacions qualificadores i d'actualització de competències professionals (De la Rica, 2016), poden anar adreçades a treballadors ocupats o desocupats i el seu format és variat: accions formatives, formació amb ocupació, formació dual o formació en competències transversals.

La **intermediació laboral** té per objectiu connectar les ofertes de treball registrades al SOIB amb els treballadors que cerquen feina. Es tracta d'oferir una ocupació adequada a les seves característiques i alhora facilitar a les empreses els treballadors més apropiats als seus requeriments. Endemés, les noves tecnologies juguen un paper clau en els processos d'intermediació laboral entre l'oferta i la demanda de feina (Kuhn, 2014).

Els **programes de foment i creació d'ocupació** són oportunitats temporals d'ocupació en el sector públic que impliquen la producció de béns o serveis socialment valuosos (Caliendo i Schmild, 2016). Tenen com a principal objectiu incorporar en el mercat laboral a les persones amb majors dificultats d'inserció a través de la seva contractació temporal a les administracions públiques. Per altra banda, les empreses privades poden gaudir de subsidis o bonificacions a la seguretat social com a mecanisme per incentivar la contractació de determinats col·lectius de persones desocupades amb menor productivitat inicial relativa.

El **suport a l'emprenedoria i el desenvolupament local** són el conjunt d'actuacions que esperonen la iniciativa de l'autoocupació i la creació de riquesa a l'àmbit local com a mitjà per promoure la incorporació de les persones en el mercat de treball. En definitiva, les polítiques d'emprenedoria volen crear un sistema de suport que promogui el sorgiment de noves empreses i ajudi a superar els problemes que es puguin trobar les empreses recent constituïdes en les fases primerenques del seu desenvolupament (Lundström i Stevenson, 2005).

De manera sintètica, el quadre resum de les principals polítiques actives d'ocupació executades facilita la lectura dels resultats en clau d'execució abans d'entrar en profunditat en cada un dels programes i serveis existents en matèria d'orientació, intermediació laboral, formació, foment d'ocupació, suport a l'emprenedoria i desenvolupament local. Les sèries de dades s'han consultat amb els serveis gestors i s'han actualitzat algunes dades d'anys anteriors. Així doncs, el volum d'actuacions en el bloc d'orientació laboral s'ha incrementat 3,3% respecte 2018 i supera els 285.000 serveis caracteritzats pel diferent nivell de durada i intensitat amb els demandants d'ocupació registrats al SOIB que cerquen tornar al mercat laboral o millorar-ne.

Pel costat de l'oferta de treball, la intermediació laboral juntament amb el treball previ de l'orientació fa que el SOIB arribi a gestionar més de 174.000 col·locacions, enteses com a persones que han rebut un servei d'orientació laboral i han trobat feina abans que hagin transcorregut sis mesos. L'increment interanual de les col·locacions és del 2% respecte 2018.

La formació per a l'ocupació gestionada pel SOIB mobilitza 11.000 participants i els programes de foment de la contractació i creació d'ocupació per a col·lectius de difícil inserció impliquen 2.166

contractacions. Finalment, el suport a l'emprenedoria i el desenvolupament local suposen gairebé 4.000 beneficiaris.

Quadre 1. Resum actuacions principals en polítiques actives d'ocupació fetes quadrienni 2016-2019

POLÍTiques ACTIVES D'OCUPACIÓ		2016	2017	2018	2019
Orientació laboral	Serveis d'orientació laboral que han rebut els demandants a les oficines del SOIB	187.189	206.721	221.739	221.920
	Itineraris Personalitzats d'Ocupació fets a les oficines del SOIB pels Tècnics d'ocupació i Mercat Laboral	7.423	7.670	6.752	8.519
	Itineraris Integrals d'Inserció laboral fets per entitats especialitzades en col·lectius vulnerables	6.118	6.048	5.742	5.823
	Joves incorporats en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil	5.332	20.413	31.969	39.181
	Serveis d'orientació acadèmica i professional a través dels punts mixtes del SOIB i la Conselleria d'educació (POAP)	5.224	8.313	10.358	10.313
Intermediació laboral	Col·locacions gestionades a través d'ofertes d'ocupació gestionades pel SOIB o perquè els demandants que han signat un contracte prèviament han rebut serveis d'Orientació	159.045	171.715	170.960	174.345
	Llocs de feina gestionats pel SOIB	6.810	8.861	11.981	11.424
	Empreses ateses pel SOIB	2.419	2.929	2.953	2.406
	Atenció i Preselecció candidats per a ofertes d'ocupació registrades al SOIB	25.836	24.404	29.272	26.186
	Atencions demandants i lliurament de CV per a ofertes gestionades a través de la Xarxa Eures	256	296	160	350
Formació Professional per a l'Ocupació	Participants en Programes de Formació d'Oferta: desocupats, ocupats, vulnerables i formació no finançada	10.000	8.990	11.408	11.074
	Certificats de professionalitat i acreditacions parcials acumulables expedides	2.495	2.387	2.006	2.744
	Beneficiaris de programes de formació Dual	409	255	362	328
	Beneficiaris de Programes mixts de formació i ocupació	430	409	405	487
	Sol·licituds de beques per a la tomada a la qualificació; Beques èxit, VVG i ALD	214	533	2.625	3.372
	Autoritzacions contractes de formació i aprenentatge	309	606	879	988
	Unitats de competència professionals acreditades per l'IQPIB	1.747	1.590	723	821
Foment i creació d'ocupació	Beneficiaris del programa SOIB Visibles	533	558	664	532
	Beneficiaris del programa SOIB Joves	289	757	291	180
	Beneficiaris del programa Subvencions a la contractació de persones amb discapacitat en ocupació protegida	1.250	1.369	1.250	1.454
	Centres especials d'ocupació	-	35	39	40
Suport a l'emprenedoria i el desenvolupament local	Beneficiaris d'Assessorament especialitzat en emprenedoria per l'IDI	286	279	637	653
	Formació especialitzada en emprenedoria. Programa ICAPE	3.004	3.366	2.838	2.816
	Beneficiaris del Programa de Subvencions per a l'autocupació	221	247	334	351
	Beneficiaris del Programa de Foment de l'Economia Social	17	21	6	7
	Subvencions a la contractació d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local	40	43	50	68
TOTAL		426.896	478.815	516.403	526.382

Font: SOIB, IDI, Promoció econòmica i Direcció General de Treball i Salut laboral

2. PRESSUPOST

Diversos autors com De la Rica (2016), Cueto i Suárez (2016) han posat de manifest que la inversió en polítiques actives d'ocupació a Espanya se situa en valors relatius baixos amb independència de la fase del cicle econòmic, la qual cosa dificulta la recuperació del mercat de treball i no evita la depreciació del capital humà de les persones afectades per períodes d'atur. A més a més, s'observa una correlació negativa entre despesa en polítiques actives d'ocupació i taxa d'atur en els països europeus (Pou, 2017).

Per lliurar correctament polítiques actives d'ocupació diversos organismes internacionals han recomanat a l'Administració espanyola que faci un esforç financer entès com a inversió en capital humà que permeti prestar serveis i executar programes d'ocupació de manera adequada (OIT, 2014).

La sèrie històrica de dades presentada en el Quadre 2 mostra com la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Ocupació a través del SOIB, IDI i la Direcció General de Treball i Salut laboral, ha fet una aposta pressupostària decidida amb la intenció d'arribar a un volum de despesa en polítiques actives d'ocupació per persona aturada registrada en el SOIB en línia amb els estàndards europeus.

Quadre 2. Evolució pressupostària per a Polítiques Actives d'Ocupació per Programes de despesa

	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017*	Any 2018*	Any 2019*
SOIB**	37.300.050 €	42.059.332 €	50.900.000 €	75.545.358 €	87.512.696 €	90.457.862 €
IDI	93.990 €	84.274 €	83.719 €	68.855 €	541.455 €	1.309.091 €
DG TREBALL	5.023.422 €	6.257.771 €	7.115.869 €	8.287.656 €	7.968.191 €	8.709.222 €
TOTALS	42.417.462 €	48.401.377 €	58.099.588 €	83.901.869 €	96.022.342 €	100.476.175 €

(*) El pressupost del SOIB inclou les partides de formació i ocupació que assigna l'Impost de Turisme Sostenible

(**) El pressupost del SOIB també inclou partides per a promoure l'autocupació i foment de l'emprenedoria

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Quadre 3. Evolució històrica de l'atur i demanda registrada al SOIB

	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Aturats registrats	75.405	67.103	58.316	51.491	48.641	48.640
Demandants registrats	113.663	105.406	95.549	88.098	86.075	88.364

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Anant al detall de l'evolució pressupostària per a polítiques actives d'ocupació, cal dir que la despesa del SOIB és la que està inclosa en el Programa 322D Foment i gestió de l'ocupació a les Illes Balears segons les lleis generals de pressuposts de la CAIB més l'assignació que prové del Impost de Turisme Sostenible. S'inclouen tots els programes i serveis d'orientació laboral, la formació professional per a l'ocupació, la intermediació laboral, els programes mixtes de formació i ocupació, la formació dual, el foment de la contractació directa, el desenvolupament local i el sosteniment de les oficines d'ocupació, dels centres de formació i del personal del SOIB. En definitiva, el SOIB gestiona el gruix pressupostari de les polítiques actives d'ocupació a Balears.

Per altra banda, la Direcció General de Treball i Salut laboral o l'IDI també executen programes o serveis rellevants des de la perspectiva de la demanda de treball com són el suport a la contractació dels col·lectius de difícil inserció, la promoció de l'autoocupació i l'assistència tècnica a l'emprenedoria.

S'observa un increment pressupostari en totes les unitats administratives de la CAIB que executen programes o serveis d'ocupació. El pressupost total destinat a polítiques actives d'ocupació ha passat dels **42.417.462 €** de l'any 2014 als **100.476.175 €** pressupostats per a l'any 2019. És un increment del 136,87 % en sis exercicis pressupostaris, es a dir quasi 58 milions d'euros més per a fer polítiques d'ocupació, la qual cosa permet arribar a una despesa mitja de més de 2.065 € per aturat registrat amb les dades de l'any 2019.

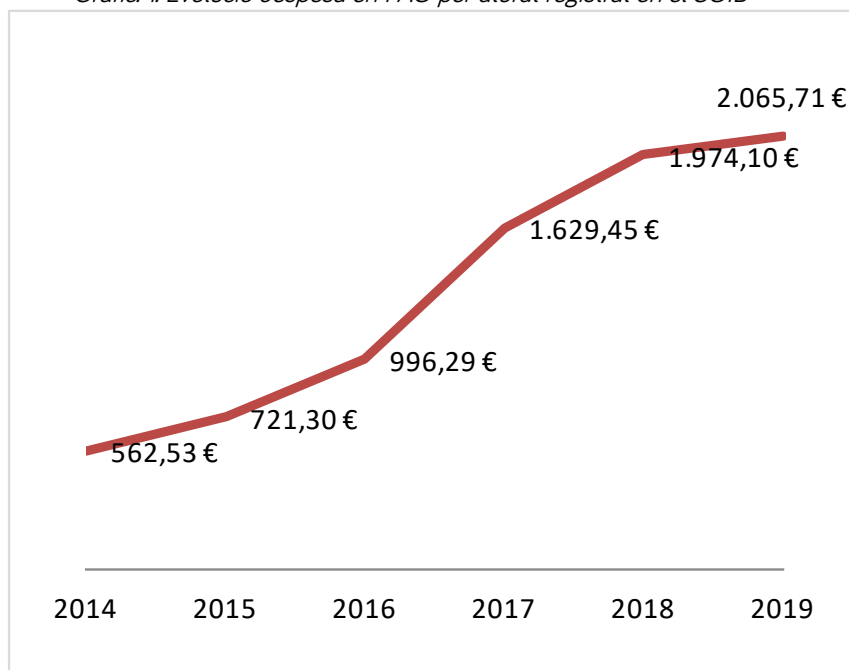
No obstant això, cal assenyalar que en el moment d'elaborar l'informe es desconeix la magnitud en el nombre de demandants registrats i persones aturades que tindrà la pandèmia produïda pel COVID19 sobre el mercat de treball illenc i consegüentment no es presenta una estimació de la previsió de despesa per aturat a l'any 2020.

Les dades avançades no són optimistes ja que a 30 de maig de 2020 havia 74.688 persones aturades registrades al SOIB i 236.518 demandants d'ocupació entre els que s'inclouen, a banda dels aturats, 127.628 persones amb la demanda suspesa per situació d'ERTO.

Endemés, la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació ha presentat un estudi econòmic on preveu una pèrdua de més de 147.700 llocs de treball, la qual cosa suposa una caiguda de l'ocupació del 29,2% i una caiguda del PIB del 31,6% per a l'any 2020 fins arribar en els 9.273 milions d'euros.

Malgrat l'excepcionalitat del COVID19 la sèrie de dades indica una millora pressupostària juntament amb la baixada sostinguda de l'atur registrat en el SOIB des del 2016 fins a l'any 2019. Això permet desenvolupar una major diversitat d'actuacions en matèria de formació, orientació, intermediació i promoció de l'ocupació i sobre tot, augmentar la qualitat de l'atenció lliurada, el nombre de beneficiaris i desplegar una cobertura territorial adequada dels programes a les diferents illes així com sostenir les actuacions al llarg del temps.

Gràfic. 1. Evolució despesa en PAO per aturat registrat en el SOIB

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

3. ORIENTACIÓ LABORAL

3.1. El servei d'orientació del SOIB i els programes especialitzats

Les oficines d'ocupació del SOIB són la porta d'entrada que té qualsevol demandant d'ocupació per accedir al catàleg de polítiques actives d'ocupació i així gestionar exitosament la seva transició laboral. Per això, el **Servei d'Orientació Laboral** resulta cabdal a l'hora d'articular tota l'estratègia del Govern de les Illes Balears en polítiques actives d'ocupació, ja que ofereix una entrevista diagnòstica individualitzada i elabora un itinerari personalitzat d'ocupació consensuat amb el demandat d'ocupació que pot incloure accions de capacitació en recerca de feina, de qualificació professional, d'intermediació laboral, de participació en programes de foment o suport a l'emprenedoria.

L'objectiu és ordenar i monitoritzar la intervenció des de l'evidència que aporta el diagnòstic d'ocupabilitat i així facilitar un ventall d'actuacions específiques que ajudin el demandant d'ocupació aconseguir les seves fites professionals.

Al mateix temps, el SOIB finança programes molt especialitzats i gestionats per entitats col·laboradores que estan enfocades en atendre els col·lectius de demandants d'ocupació amb majors dificultats d'inserció. Són els **Itineraris Integrals d'Inserció per a l'Ocupació** que es desglossen en **col·lectius vulnerables** i específicament en **Joves** així com la **Renda Mínima d'Inserció**, ambdós programes són molt més intensius en termes d'ajuda individual, personalitzada i integral que el Servei d'Orientació Laboral lliurat a les oficines d'ocupació.

Les entitats col·laboradores, mitjançant metodologies d'intervenció específiques com el treball en suport, construeixen un itinerari personalitzat d'ocupació que integra les necessitats personals amb les exigències socials, amb l'objectiu final d'incorporar el beneficiari en el mercat de treball de manera regular. Es considera com a col·lectius vulnerables d'atenció prioritària les persones amb discapacitat, els joves en risc d'exclusió social, les persones amb malaltia mental, les dones víctimes de violència de gènere i altres persones en risc d'exclusió social com els beneficiaris de la renda mínima d'inserció.

Una altra novetat d'enguany es que ja estan totalment desplegats els projectes arrencats l'any 2018 per a donar respostes específiques en els **Aturats de llarga durada** així com l'**oficina sectorial d'Hoteleria** ubicada a la UIB.

Les polítiques adreçades a millorar l'ocupabilitat dels joves i de les persones aturades de llarga durada s'han reagrupat a nivell estatal a través del **Pla de Xoc per a l'ocupació juvenil** i el **Pla Reincorpora-T per a prevenir l'atur de llarga durada**, ambdós són plans triennals que van des de 2019 fins 2021 promoguts pel SEPE i dels quals el SOIB s'ha fet reso a l'àmbit de les Illes Balears.

Quadre 4. Actuacions principals d'orientació laboral des de les oficines del SOIB

ORIENTACIÓ LABORAL - CARTERA DE SERVEIS	Definició	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Diagnòstics d'ocupabilitat	Atenció específica a l'usuari a fi d'identificar les seves habilitats, competències, formació i experiència, els seus interessos, la seva situació familiar i les possibles oportunitats professionals.	7.953	8.360	12.576	9.741
Disseny d'Itineraris Personalitzats per a l'ocupació	Un cop realitzat el Diagnòstic d'ocupabilitat s'ha d'establir el procés més adequat per a l'accés de l'usuari a l'ocupació. Inclou les principals actuacions proposades, calendari de realització, elements de verificació i de seguiment	7.423	7.670	6.752	14.333
Accions d'assessorament per a l'ocupació	Ajuda tècnica per elaborar el currículum en termes de competències professionals i adaptat als objectius del demandant. Altres accions són l'aplicació de tècniques per a la recerca activa d'ocupació, provissió d'informació, maneig de mitjans, tècniques i eines per a la recerca d'ocupació per compte d'un altre, inclouent mitjans telemàtics i xarxes socials	18.821	34.921	42.454	22.102
Acompanyament en l'itinerari	Seguiment individualitzat per part del tècnic d'ocupació de l'itinerari que duu a terme l'aturat de llarga durada, supervisió de fites i obligacions especialment quan són perceptors de prestació, ajudes o subsidis	3.887	5.294	9.820	12.678
Informació Professional	Informació sobre la situació del mercat de treball i l'oferta de polítiques actives d'ocupació; formació, atenció d'ofertes, programes de foment d'ocupació, programes de mobilitat i l'acreditació de l'experiència professional	146.367	145.918	144.604	153.601
Informació i motivació per l'autocupació	Informació bàsica sobre temes d'autocupació i creació d'empreses per a l'atenció posterior per part de l'IDI	354	52	56	125
Eures: suport per a la recerca de feina a l'estranger	Informació sobre la situació del mercat de treball en els diferents països de la UE, característiques de la mobilitat laboral, ofertes de feina i suport en els processos de selecció internacionals en els demandants que lliuren CV perquè cerquen feina a un país de la Xarxa Eures	256	296	160	350
Accions específiques SOIB JVE i Garantia Juvenil	Orientació integral per a joves inscrits en el Programa Nacional de Garantia Juvenil	2.128	4.210	3.782	5.103
Accions específiques per a aturats de llarga durada	Orientació integral per a persones aturades de llarga durada	-	-	530	1.035
Accions específiques adreçades al sector d'Hosteleria	Orientació integral desenvolupada en el marc de l'oficina sectorial d'Hosteleria de la UIB	-	-	1.005	2.852
TOTALS		187.189	206.721	221.739	221.920

Font: Departament d'Orientació i Intermediació. SOIB

Quadre 5. Persones ateses pel Servei d'Orientació Laboral de les oficines del SOIB

Persones ateses pels serveis del SOIB **	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017*	Any 2018	Any 2019
Per sexe	77.831	79.778	96.460	87.649	95.093	104.059
Dona	37.932	42.079	45.010	47.219	52.066	62.286
Home	39.899	37.699	51.450	40.430	43.027	41.773
Per trams d'edat	77.831	79.778	96.460	87.649	95.093	104.059
Menors de 25 anys	10.656	15.491	14.061	13.187	16.521	20.973
25 anys i més	67.175	64.287	82.399	74.462	78.572	83.086
Durada de la demanda	77.831	79.778	96.460	87.649	95.093	104.059
Menys de 12 mesos	58.567	60.227	71.379	68.740	74.380	84.564
Més de 12 mesos	19.264	19.551	25.081	18.909	20.713	19.495
Cobren prestació	77.831	79.778	96.460	87.649	95.093	104.059
Si	35.834	30.050	37.832	39.870	58.264	35.161
No	41.997	49.728	58.628	47.779	36.829	68.898

(*) Fins a 31/10/2017

(**) Les persones ateses han pogut rebre més d'un servei d'orientació laboral

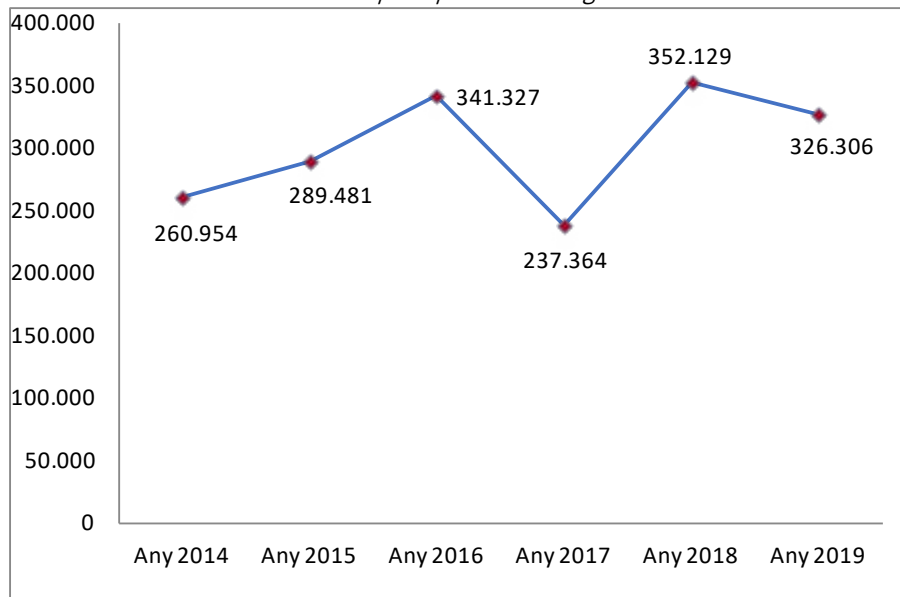
Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Quadre 6. Orientació laboral de les entitats especialitzades amb col·lectius vulnerables

ORIENTACIÓ LABORAL	Definició	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Itineraris Integrals d'inserció per a l'ocupació en col·lectius vulnerables	Processos d'ajuda individual, personalitzada i integral, en els quals la persona, mitjançant l'acompanyament, construeix un itinerari professional que combina les necessitats personals amb les exigències socials, amb l'objectiu final d'incorporar-se al mercat de treball de manera regular.	4.385	3.717	3.490	3.482
Itineraris Integrals d'inserció per a l'ocupació en col·lectius vulnerables de joves	Processos específicament dissenyats per a joves d'ajuda individual, personalitzada i integral, en els quals la persona, mitjançant l'acompanyament, construeix un itinerari professional que combina les necessitats personals amb les exigències socials, amb l'objectiu final d'incorporar-se al mercat de treball de manera regular.	-	752	1.243	1.367
Renda Mínima d'Inserció	Accions d'orientació laboral i acompanyament a la inserció a totes les persones beneficiàries de la Renda Mínima d'Inserció regulada pel Decret 117/ 2001, de 28 de setembre.	1.733	1.579	1.009	974
TOTALS		6.118	6.048	5.742	5.823

Font: Servei de seguiment 1. SOIB

Gràfic 2. Serveis de polítiques actives registrats al SISPE

Font: Departament d'Orientació i Intermediació i Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Per conèixer la tasca feta des del SOIB en matèria d'orientació laboral hi ha múltiples mesures, però totes s'han de basar en la informació que queda gravada en els Sistemes Informatius dels Serveis d'Ocupació (SISPE). Això vol dir que cada vegada que es fa una interacció breu o una intervenció llarga amb els demandants d'ocupació cal que els professionals del SOIB ho codifiquin a la base de dades estatal per a facilitar la traçabilitat informàtica.

El SOIB fa servir 4 grans blocs de variables per a monitoritzar adequadament l'orientació laboral i les polítiques actives d'ocupació:

- **Actuacions principals d'orientació laboral des de les oficines del SOIB.** Són les actuacions en orientació laboral que apareixen en el quadre 4 i tenen a veure amb els itineraris personalitzats d'ocupació que elaboren els orientadors laborals de les oficines del SOIB en col·laboració amb el demandant d'ocupació qui pot tenir més d'una acció registrada al SISPE en torn el seu itinerari. L'any 2018 incorpora a les actuacions sectorialitzades de SOIB Jove, les accions de SOIB Aturats de llarga durada i les de l'Escola d'Hoteleria.
- **Persones ateses pel Servei d'Orientació Laboral de les oficines del SOIB.** Són les que apareixen en el quadre 5 i computa tots els demandants d'ocupació atesos qui poden haver rebut més d'una política activa d'ocupació dins el marc dels itineraris personalitzats d'ocupació o bé de manera puntual.
- **Orientació laboral de les entitats especialitzades amb col·lectius vulnerables.** Són els demandants d'ocupació que pertanyen a col·lectius vulnerables i són atesos a través de programes d'orientació específics i gestionats en forma de convocatòria de subvenció per part del Servei de Gestió de Seguiment nº 1 a la seu central del SOIB. És la informació que apareix al quadre 6.

- **Serveis de polítiques actives registrats al SISPE.** Són totes les actuacions de qualsevol política activa d'ocupació que s'hagi fet amb els demandants d'ocupació com per exemple una sessió d'orientació laboral, d'intermediació laboral, la participació a un programa de formació dual, un contracte de foment d'ocupació o suport a l'emprenedoria entre d'altres. En definitiva, és el volum total de registre al SISPE i la informació apareix a la gràfica 2.

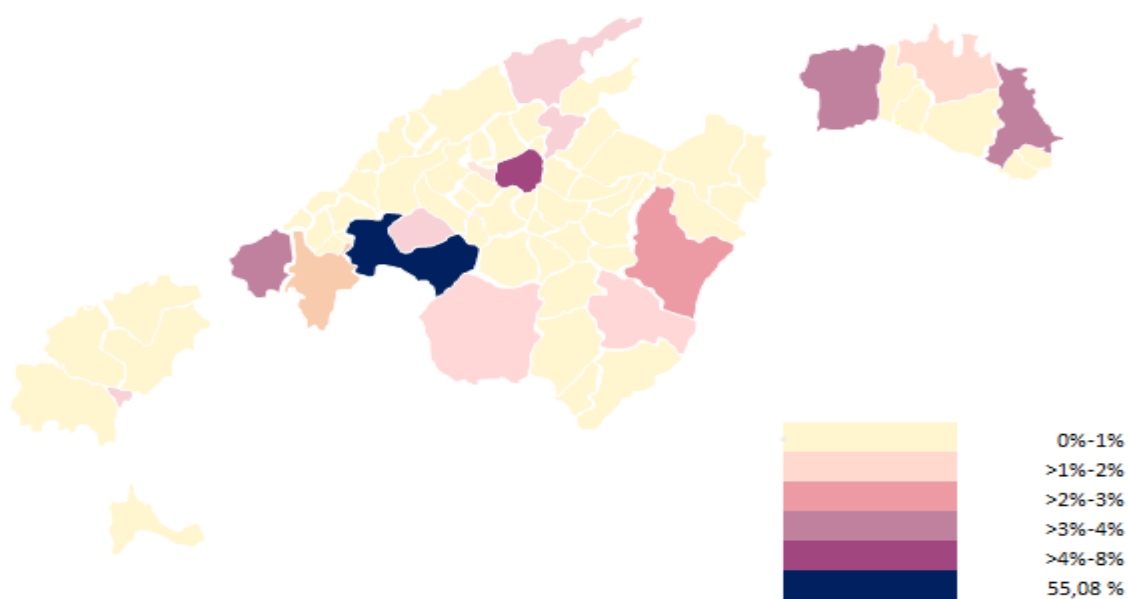
A banda d'aquests nivells d'informació agregada es poden fer explotacions per programa d'ocupació específic, sempre que s'hagi registrat al SISPE. Alguns exemples de programes específics registrats al SISPE que tenen a veure amb l'orientació laboral són Eures, assessorament per a l'autocupació o els programes adreçats a col·lectius vulnerables.

La major part de registre de polítiques actives al SISPE és generada pel Departament d'Orientació i Intermediació Laboral, atès el volum de persones ateses i el nombre d'actuacions que fan amb cada una d'elles els professionals assignats a les 13 oficines territorials d'ocupació que hi ha a Balears.

La gràfica 2 de serveis de polítiques actives registrats al SISPE és una de les mesures de productivitat global emprades juntament amb la matriu d'acompliment d'objectius dels Plans Anuals de Política d'Ocupació i ajuda a entendre de manera visual el grau d'execució del Pla d'Ocupació de Qualitat 2017-2020 en la prioritat 1 de Millora del Servei d'Orientació laboral.

També cal destacar el nombre de persones ateses per les oficines d'ocupació 104.059 i els 5.814 beneficiaris de programes específics adreçats a col·lectius vulnerables de l'any 2019.

Mapa 1. Distribució per municipis dels itineraris personalitzats d'ocupació l'any 2019

Les oficines d'ocupació són el múscul del Servei d'Orientació Laboral de la CAIB. No obstant això, la perspectiva qualitativa i altament intensiva dels programes adreçats als col·lectius de major dificultat d'inserció i lliurats per entitats especialitzades obliga a entendre el conjunt de l'orientació laboral com un sistema complementari on es conjuguen alhora les dimensions quantitatives i qualitatives d'ambdues línies d'intervenció en orientació laboral.

El mapa de distribució municipal dels itineraris personalitzats d'ocupació reforça la importància de desenvolupar l'Orientació laboral des dels paràmetres de la Cartera Comú de Serveis del Sistema Nacional d'Ocupació amb criteris d'equitat i promovent una assignació de recursos que tingui en compte les particularitats del territori.

La radiografia dels trets distintius de les persones beneficiàries d'orientació laboral durant l'any 2019 ha evolucionat respecte anys anteriors s'atenen més dones (59,86%) que homes (40,14 %) i la diferència per sexe s'ha agreujat el 5,1% respecte l'any 2018, per edats els majors de 45 anys continuen sent la cohort d'edat més freqüent (36,51 %), el nivell d'estudis assolit és bàsic (71,05%) i encara no fa 6 mesos que estan registrats com a demandant d'ocupació (85,74 %) cosa que indica una atenció precoç del sistema d'orientació. La major dificultat és que la gran majoria de beneficiaris d'orientació laboral especialitzada no gaudeix de prestacions (66,21 %).

3.2. El Sistema Nacional de Garantia Juvenil a les Illes Balears i el programa SOIB Jove

La Garantia Juvenil és una iniciativa europea que facilita l'accés dels joves al mercat de treball i estableix que els joves han de rebre una oferta d'ocupació, d'educació, de formació o de pràctiques de qualitat després d'haver finalitzat els seus estudis, i en tot cas abans que hagi transcorregut quatre mesos des que es quedaren aturats.

La complexitat inicial de la inscripció i dels requisits d'elegibilitat dels joves en la Garantia Juvenil ha afectat el seu desenvolupament en els primers anys de la mesura. El RD llei 6/2016 de mesures urgents per a l'impuls del Sistema Nacional de Garantia Juvenil va simplificar els processos d'inscripció i ha permès que els joves demandants inscrits en els serveis d'ocupació també quedessin inscrits en la Garantia Juvenil. Al mateix temps, ha facilitat la inscripció retroactiva fent florir més casos de joves susceptibles de ser beneficiaris de la garantia juvenil

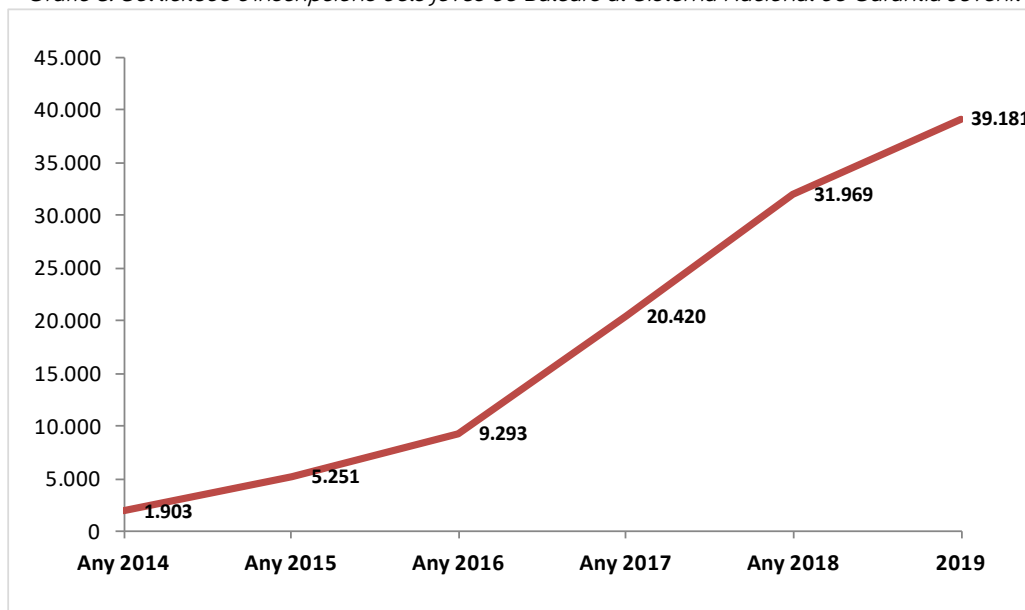
Quadre 7. Requisits accés Garantia Juvenil

Característiques dels joves per a ser beneficiaris del SNGJ
Ésser espanyol o ciutadans de la Unió Europea o dels Estats que participen de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu. També s'admeten ciutadans extracomunitaris titulars d'una autorització per a residir en territori espanyol que habiliti per treballar
Estar empadronat en qualsevol localitat del territori espanyol.
Tenir més de 16 anys i menys de 30 anys.
No haver treballat en el dia natural anterior a la data de presentació de la sol·licitud, ni haver rebut accions educatives en el dia natural anterior a la data de presentació de la sol·licitud
Presentar una declaració expressa de tenir interès a participar activament de les actuacions que es desenvolupin en el marc de la Garantia Juvenil. La demanda d'ocupació emesa pel SOIB es considera prova fefaent.

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

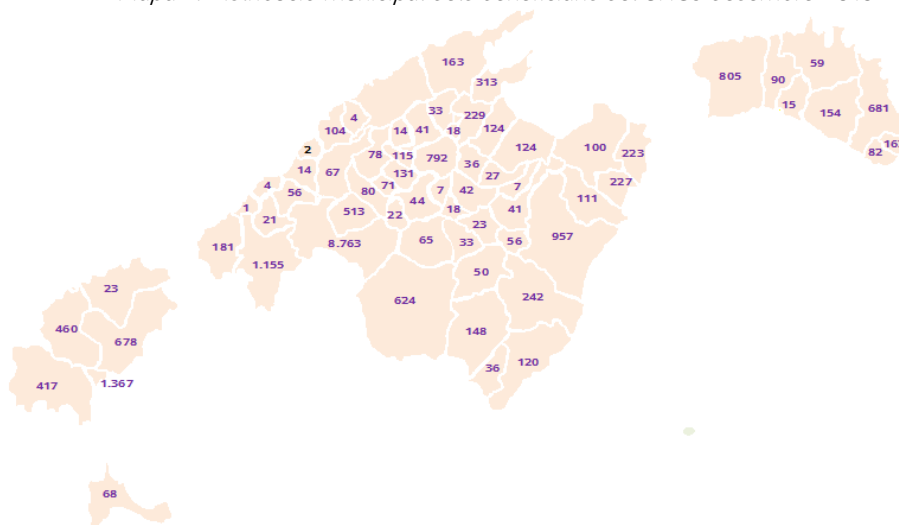
A l'hora d'analitzar les dades que s'inclouen en el fitxer nacional del sistema de la garantia juvenil, cal diferenciar entre persones beneficiàries i no beneficiàries. Les primeres són totes aquelles susceptibles de realitzar qualsevol programa de garantia juvenil o ser beneficiàries d'ajudes o contractes de treball que tinguin com a condició formar part del fitxer del sistema de la garantia juvenil. En canvi, les persones no beneficiàries són aquelles que per determinades circumstàncies no poden acollir-se a qualsevol acció destinada a persones incloses en el fitxer del sistema de la garantia juvenil malgrat estiguin inscrites

Gràfic 3. Sol·licituds d'inscripcions dels joves de Balears al Sistema Nacional de Garantia Juvenil

Font: SOIB i MEYSS

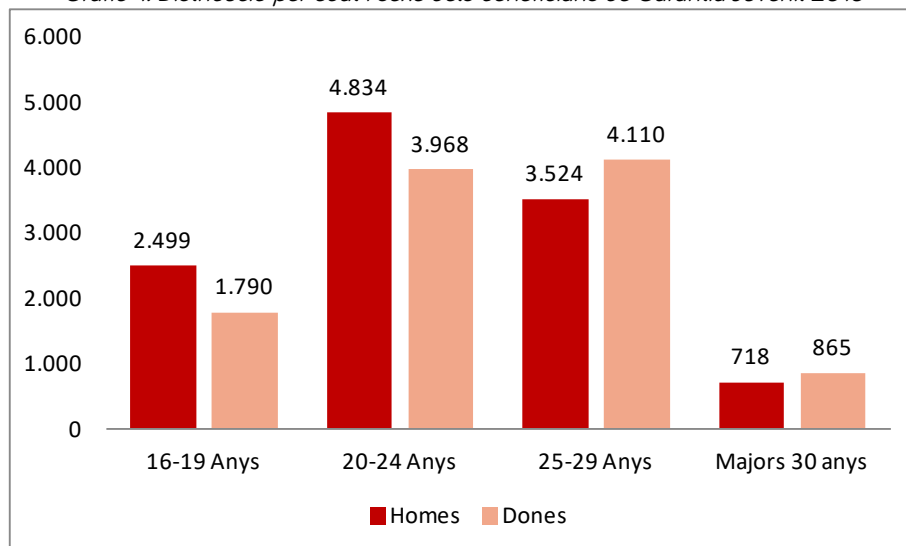
Mapa 2. Distribució municipal dels beneficiaris del SNGJ desembre 2019

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Palma és el municipi on trobem el major nombre de persones beneficiàries de la Garantia Juvenil. En general, el nombre de beneficiaris a escala municipal és una combinació de la proporció de gent jove existent i el dinamisme econòmic del territori.

Gràfic 4. Distribució per edat i sexe dels beneficiaris de Garantia Juvenil 2019

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

La inscripció en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil resulta clau perquè el jovent de les Illes Balears participi plenament del conjunt de polítiques actives d'ocupació, ja que se'ls ofereix un orientador laboral de referència per fer un diagnòstic i un itinerari personalitzat d'inserció d'acord amb les seves necessitats i expectatives. Les dades a desembre de 2019 confirmen l'esforç al llarg de la legislatura per a convertir la Garantia Juvenil en una realitat atractiva pel jovent de Balears. L'evolució en el nombre de sol·licitud d'inscripcions (39.181), beneficiaris (22.308) i la distribució territorial a nivell municipal reforça continuar amb les actuacions dissenyades en el Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2017-2020 pel col·lectiu de joves.

Quadre 8. Distribució per edat i sexe dels beneficiaris de Garantia Juvenil 2019

EDATS	HOMES	DONES	TOTAL
16-19 Anys	2.499	1.790	4.289
20-24 Anys	4.834	3.968	8.802
25-29 Anys	3.524	4.110	7.634
Majors 30 anys	718	865	1.583
TOTAL	11.575	10.733	22.308

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Per altra banda, les dades indiquen que hi ha més homes (51,89%) que dones inscrites (48,11%) i la franja d'edat més destacada és la de 20 a 24 anys en els homes i de 25 a 29 anys en les dones. Cal fer esment que hi ha beneficiaris majors de 30 anys perquè es van inscriure en el SNGJ abans de tenir 30 anys i el sistema els computa.

Totes les mesures relacionades amb el col·lectiu s'integren dins l'oficina especialitzada **SOIB Jove** què amb orientadores laborals i metodologies específiques d'atenció resolen les necessitats del joves inscrits en la Garantia Juvenil. Un altra avantatge del Sistema nacional de Garantia Juvenil és que permet cofinançar programes i actuacions amb càrrec al Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil del Fons Social Europeu.

3.3. El POAP

El **Punt d'Orientació Acadèmica i Professional** és una iniciativa conjunta entre el SOIB i la Direcció General de Formació Professional que ofereix un servei d'orientació i d'informació transversal en matèria de formació professional lliurat conjuntament entre l'administració educativa i la laboral pels demandants d'ocupació així com pels estudiants. L'objectiu es facilitar la informació clau per a comprendre el Sistema Integrat de Qualificacions i Formació Professional, les vies d'accés a les titulacions reglades o a la formació basada en certificats de professionalitat i les convalidacions possibles. Sens dubte, el POAP s'ha transformat en una de les iniciatives més innovadores recollides en el Pla de Formació Professional Integrada 2018-2021 i que endemés es considera bona pràctica per part de l'equip d'avaluadors de la Comissió Europea del 2on cicle de millora del programa EVADES en el Sistema Nacional d'Ocupació (Comissió Europea, 2018) així com pràctica inspiradora dins el Pla de Xoc per a l'ocupació juvenil 2018-2021.

Actualment hi ha sis Punts d'Orientació Acadèmica i Professional que estan distribuïts per Palma (2), Marratxí, Sa Pobla, Maó i Eivissa. Es fan servir instal·lacions de la Conselleria d'Educació, centres educatius per a persones adultes i centres integrats de formació professional. Es preveu un increment important en el nombre de POAPS desplegats a finals de l'any 2020.

Quadre 9. Evolució de les atencions en els Punts d'Orientació Acadèmica Professional

POAP	Definició	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
	Atencions en els Punts d'Orientació Acadèmica Professional conjunts entre SOIB i Conselleria d'Educació	1.230	5.224	8.313	10.358	10.313

Font: Unitat gestora POAP. Departament d'Orientació i Intermediació. SOIB

Quadre 10. Tipologia d'atencions del POAP l'any 2019

POAPS / Consultes ateses	Presencials	Telefòniques	Correu electrònic	Grupals educ.	Grupals POAP	Tel. Aux	TOTALS	%
CENTRAL (Palma)	2601	1195	348	0	0	2499	6643	64,41%
JOAN TAIX (Sa Pobla)	507	297	82	180	340	0	1406	13,63%
NAUTICOPESQUERA (Palma)	428	40	23	99	8	0	598	5,80%
SON LLEBRE (Marratxí)	436	308	47	164	41	0	996	9,66%
MAÓ	130	69	38	0	0	0	237	2,30%
EIVISSA	212	89	52	20	60	0	433	4,20%
TOTALS	4314	1998	590	463	449	2499	10313	100,00%

Font: Unitat gestora POAP. Departament d'Orientació i Intermediació. SOIB

Les atencions del POAP són de caire presencial, telefònic i electrònic. També es fan tallers grupals i conferències a centres educatius. Es tracta d'acostar la realitat laboral al món educatiu i de promoure la formació professional en el món laboral. L'heterogeneïtat de demandes d'informació, el volum de consultes any darrera anys fins arribar a l'any 2019 a la xifra de 10.313 persones usuàries impulsen el POAP com un programa estable de recorregut en el marc de l'aprenentatge continu al llarg de la vida.

4. INTERMEDIACIÓ LABORAL

4.1. La gestió d'ofertes de feina

La intermediació laboral té per objecte casar les ofertes de treball existents i els treballadors que busquen una ocupació adequada a les seves característiques. Al mateix temps facilita els treballadors més apropiats als requeriments productius de les empreses. És un procés bidireccional, que afecta tant el demandant d'ocupació com a l'empresa que vol cobrir vacants.

El Pla d'Ocupació de Qualitat té com a prioritat núm. 5 desenvolupar el Servei d'Intermediació Laboral i diversificar les seves actuacions en matèria de detecció de necessitats de les empreses, captació i difusió d'ofertes, preselecció de candidats, assessorament en bonificacions a la Seguretat Social, gestió de la contractació, impuls de l'oferta privada i pública, dels programes de formació amb alternança amb l'ocupació, de les ofertes derivades dels programes de foment d'ocupació, i pràctiques no laborals o estades a altres països de la Unió Europea en col·laboració amb la xarxa Eures.

L'any 2019 es va donar servei a **2.406 empreses diferents**. Per altra banda, el SOIB ha consolidat la reestructuració del Servei d'Intermediació laboral i avança cap a la especialització i sectorialització en funció de les característiques de les empreses a través de la unitat **SOIB Empreses**, de l'**Oficina Sectorial de l'Escola d'Hoteleria** alhora que manté l'atenció de proximitat a les empreses a través de les **oficines territorials d'ocupació**, promou actuacions de mobilitat e intermediació laboral a través dels **Jobdays** i de la **Xarxa Eures** i sobre tot, avança cap a la digitalització amb la intenció darrerament d'incrementar el nombre d'empreses usuàries, millorar l'atenció i mantenir els valors corporatius d'accés universal, igualtat i gratuïtat en la prestació del servei.

Des de la perspectiva dels demandants d'ocupació participar d'un procés d'intermediació laboral suposa una fita important dins el seu itinerari personalitzat d'ocupació, ja que implica que l'orientador de referència considera que compleix els requisits de l'oferta d'ocupació i està preparat per desempenyar adequadament la feina o participar de programes d'adquisició d'experiència laboral.

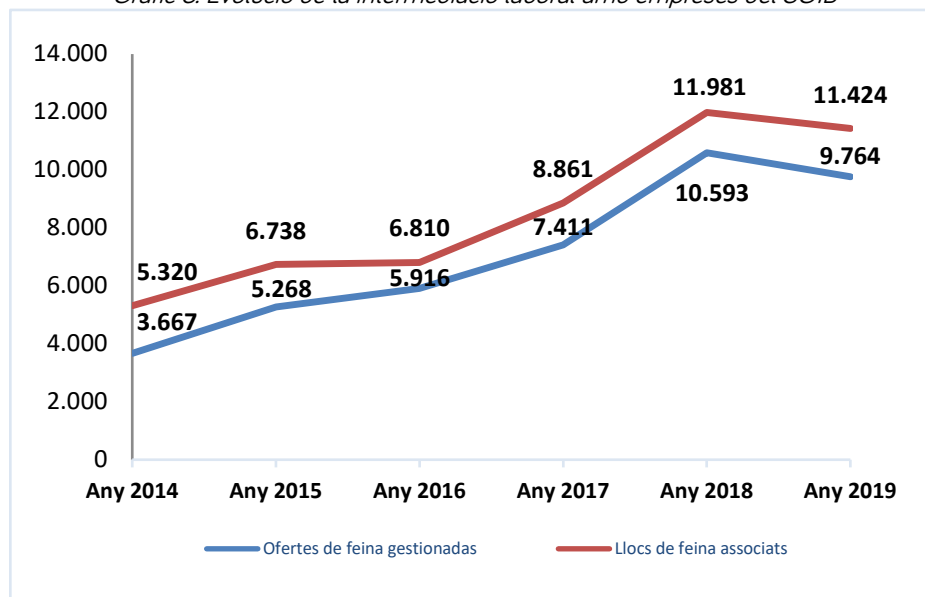
És fonamental facilitar a les empreses capital humà qualificat i informar-les del catàleg de serveis oferts pel SOIB, de manera que els ajudi a millorar la seva eficiència i productivitat. Per altra banda, una intermediació laboral adequada facilita l'adquisició d'experiència professional en els col·lectius amb majors dificultats d'inserció, bé sigui directament a l'empresa privada o a través de programes de mobilitat, de formació dual, de contractació i d'activació per evitar l'exclusió dins el mercat laboral.

Quadre 11 Evolució de les empreses ateses pel SOIB en matèria d'intermediació laboral

INTERMEDIACIÓ LABORAL	Definició	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
	Conjunt d' empreses diferents que presenten ofertes d' ocupació	1722	2285	2419	2929	2953	2406

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Gràfic 5. Evolució de la intermediació laboral amb empreses del SOIB

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Quadre 12. Evolució dels beneficiaris de la intermediació laboral en el SOIB

INTERMEDIACIÓ LABORAL BENEFICIARIS	Definició	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Atenció ofertes	Número de demandants d'ocupació que han estat atesos i valorat la seva idoneïtat pel Servei d'Intermediació en relació a una oferta registrada al SOIB	25769	27855	25836	27940	29272	26.186
Preselecció ofertes	Número de demandants que han estat preseleccionats pel Servei d'Intermediació en relació a una oferta registrada al SOIB. Implica la idoneïtat del perfil en relació amb els requeriments del lloc de feina ofertat i l'enviament posterior a entrevista amb l'empresa per a la selecció final	10472	11976	12615	13526	13388	14.333
Demandants d'ocupació que han rebut serveis d'intermediació i els han contractats empreses privades amb o sense oferta del SOIB	Número de demandants que han estat contractats i havien estat atesos pel Servei d'Intermediació en relació a una oferta registrada al SOIB per l'empresa privada	11832	13778	12246	14287	15463	-
Demandants d'ocupació que han estat contractats en llocs de feina subvencionats o programes d'ocupació	Número de demandants que han estat contractats i havien estat atesos pel Servei d'Intermediació en relació a una oferta registrada al SOIB a través d'administracions públiques i foment de la contractació: soib Visibles, soib Jove, soib Dona	19	546	822	1315	1042	987

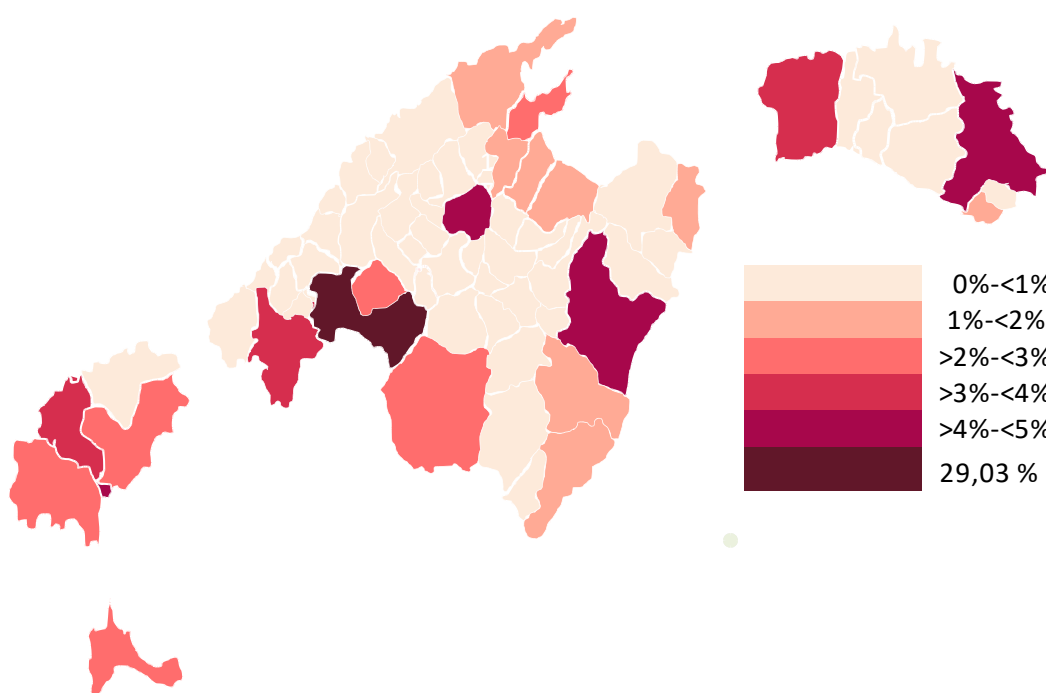
Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

La sèrie de dades sobre intermediació laboral indica que el SOIB és el principal agent de col·locació de les Balears i que la tendència és positiva en línia amb la recuperació del mercat de treball, la qual arriba a 11.981 llocs de feina gestionats l'any 2018 i l'any 2019 es manté en unes xifres semblants en volum de llocs gestionats 11.424 enfront dels 5.320 de l'any 2014. És a dir, el SOIB ha duplicat el nombre de llocs de feina oferts en cinc anys.

L'any 2019 es varen atendre a 26.186 demandants d'ocupació per a ofertes de feina privades però gestionades pel SOIB i es varen preseleccionar 14.333 candidatures, la qual cosa indica que el 54,73 % de les candidatures eren adequades en els requeriments de l'oferta i varen ser enviades posteriorment a l'empresa per mantenir entrevistes de selecció o realització de proves d'aptitud. Per altra banda, la participació dels demandants d'ocupació en els processos de selecció del SOIB esperona la seva inserció laboral, tant en les ofertes de feina registrades en el SOIB com en altres que no gestiona.

Finalment, cal recordar la important progressió en el nombre de demandants que han rebut serveis d'intermediació laboral i han estat contractats en llocs de feina subvencionats a través de programes d'ocupació públics com són els que resulten dels programes SOIB Visibles, SOIB Jove i SOIB Dona. S'ha passat de 19 demandants l'any 2014 a un pic de 1.315 l'any 2017 i 987 demandants l'any 2019. Això, és conseqüència de l'esforç financer i de gestió de polítiques actives que s'ha fet els darrers anys.

Mapa 3. Distribució municipal de les ofertes de feina gestionades pel SOIB l'any 2019

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

La distribució territorial de la oferta de feina gestionada pel SOIB indica que Palma i els municipis amb major nombre d'habitants concentren més oportunitats de feina pels demandants d'ocupació i ajuda a planificar de manera específica l'atenció a les empreses i la Intermediació laboral.

4.2. Les col·locacions gestionades

Les col·locacions gestionades pel SOIB van més enllà que els resultats aconseguits pel Servei d'Intermediació Laboral, ja que inclou els seus resultats i alhora els demandants d'ocupació que han estat atesos pel SOIB i han trobat una feina amb independència de la procedència de l'oferta.

Es a dir, les col·locacions gestionades són totes les possibles situacions que es donen quan es registra una oferta laboral en el servei d'ocupació i es tanca per cobertura o quan un demandant d'ocupació causa baixa del SOIB perquè ha signat un contracte i havia rebut una política activa d'ocupació de qualsevol tipus i no només d'intermediació com màxim sis mesos abans de trobar la feina.

En definitiva, el tractament estadístic de les col·locacions gestionades pel SOIB mostra la mediació del servei d'ocupació, tant des de la perspectiva de la demanda d'ocupació com de l'oferta de feina i considera totes les possibles casuístiques associades.

Quadre 13. Evolució de les col·locacions gestionades pel SOIB

COL·LOCACIONS	Definició	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Mallorca	Col·locacions per compte d'un altri de demandants que estan d'alta, suspensió o de baixa inferior a sis mesos i han rebut un servei o política activa d'ocupació	83.515	104.851	118.248	127.281	126.567	131.025
Menorca		18.573	19.561	19.275	18.592	18.479	17.695
Pitiüses		14.601	18.065	21.522	25.842	25.914	25.625
	TOTALS	116.689	142.477	159.045	171.715	170.960	174.345

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Les dades indiquen l'esforç sostingut els darrers anys en el nombre de col·locacions gestionades pel SOIB que arriba a les 174.345 l'any 2019, la qual cosa implica una millora del 22,37 % respecte l'any 2015. L'augment es deu sobretot a la millor eficiència del Servei d'Orientació Laboral per atendre demandants d'ocupació, la incorporació de la metodologia d'itineraris personalitzats d'ocupació, oferir el ventall de serveis i polítiques actives d'ocupació del SOIB, aconseguir que els demandants participin de les actuacions ofertes i registrar-ho adequadament al SISPE.

4.3. Els certificats d'insuficiència

L'Ordre TAS 1745/2005, de 3 de juny, regula administrativament els requisits per a l'expedició dels certificats d'insuficiència de demandants adequats i disponibles per cobrir ofertes de feina i que habiliten les empreses per dur treballadors extracomunitaris a Espanya amb permís de residència i de treball. La finalitat és autoritzar les empreses que incorporin personal extracomunitari perquè puguin continuar amb la seva activitat habitual quan no trobin demandants adequats en els requisits de l'oferta de feina registrada en el Servei d'Ocupació. El certificat d'insuficiència de demandants adequats i disponibles és un indicador indirecte del desajust entre els demandants d'ocupació existents i les competències requerides per les empreses, així com també de l'eficàcia dels serveis d'ocupació per casar oferta i demanda eficaçment dins el mercat de treball.

Quadre 14. Evolució dels certificats d'insuficiència a Balears

CERTIFICATS D'INSUFICIÈNCIA	Definició	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
	Autoritzacions a empreses a què incorporin personal extracomunitari perquè puguin continuar la seva activitat habitual quan no trobin demandants adequats en els requisits de l'oferta de feina	56	93	98	110	98	216

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

El Servei d'Intermediació Laboral del SOIB va gestionar 11.424 ofertes de feina l'any 2019 i 216 ofertes han acabat en l'emissió d'un certificat d'insuficiència (1,89%) la qual cosa suposa més que duplicar el nombre de certificats d'insuficiència emesos respecte l'any anterior.

L'any 2018 les ocupacions més demandades van ser cantants, músics, acròbates, professors d'idiomes, metges, analistes, enginyers informàtics, tècnics de manteniment naval i patrons de buc, entre d'altres però l'any 2019 la demanda va estar encapçalada per cuiners, seguits de cantants, formadors de formació no reglada, acròbates, mecànics navals, infermers, ballarins, tècnics de manteniment d'instal·lació, empleats administratius en general i esquiladors.

4.4. El programes d'adquisició d'experiència laboral: Eures

El Servei d'Intermediació Laboral és agent actiu d'Eures que és la principal xarxa de cooperació creada per la Comissió Europea amb la finalitat de facilitar la lliure circulació de treballadors pels 28 estats membres de la UE més Suïssa, Islàndia, Liechtenstein i Noruega. El SOIB a través d'Eures ofereix serveis d'informació, assessorament, contractació i col·locació als treballadors i empresaris que vulguin fer feina a qualsevol país que forma part de la xarxa Eures.

Els resultats del quadre 15 mostren que la línia d'actuació del Pla d'ocupació de qualitat de les Illes Balears 2017-2020 sobre la consolidació de programes europeus com a mecanisme d'adquisició d'experiència laboral de les persones desocupades inscrites al SOIB està consolidada. Endemés, Eures-Balears s'ha incorporat en la gestió del Programa SOIB Tornam per a optimitzar recursos en el processos de mobilitat dels demandants d'ocupació de les illes Balears

Quadre 15. El SOIB a la xarxa Eures

EURES	Activitats	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Adequació d'ofertes i demandes d'ocupació i col·locació de marc transnacional i transfronterer	Fires d'ocupació laboral europees amb la participació del servei d'ocupació alemany i de l'austríac	2	1	1	1
	Contactes personals amb demandants d'ocupació / treballadors del propi país (ajuda mitjançant intermediació i contractació)	600	300	200	1191
	Contactes personals amb empleats d'un altre Estat membre EURES (ajuda mitjançant intermediació i contractació)	30	22	10	12
Organització i implementació d'esdeveniments de selecció a Espanya. Fet a mida segons les demandes	Events de reclutament de candidatures / orientació	2	2	1	8
	Informació sobre la situació del mercat de treball en els diferents països de la UE, característiques de la mobilitat laboral, ofertes de feina i suport en els processos de selecció internacionals en els demandants que lliuren CV perquè cerquen feina a un país de la Xarxa Eures	256	296	160	350
	Demandants d'ocupació registrats al SOIB que han estat contractats a un país Europeu com a resultat de la intermediació de la Xarxa Eures	20	2	1	44
	Atencions individuals a empreses d'altres països de la Xarxa Eures: suport, preselecció i reclutament	10	22	10	12
Informació i disseminació de les condicions de treball i vida a la Unió Europea	Interaccions informatives a través dels canals SOIB i SEPE: webs, facebook i altres	900	900	900	21365
Medures per a facilitar i animar a la mobilitat dels joves treballadors	Beques "El teu primer treball Eures"	7	5	8	8

Font: Unitat gestora EURES. Departament d'Orientació i Intermediació. SOIB

4.5. La plataforma contr@ta

El Servei d'Intermediació Laboral té la competència de registrar tots els contractes, renovacions i modificacions de relacions contractuals que es donin a les Illes Balears. Actualment, gran part de les gestions estan centralitzades de manera telemàtica a través de la plataforma contr@ta i d'altres es fan a les oficines d'ocupació del SOIB. Les comunicacions són variades i inclouen qualsevol modalitat de contracte, transformacions de contractes, pròrrogues, còpies bàsiques, crides a fixes discontinus i hores complementàries.

Quadre 16. Evolució de les actuacions de registre i assessorament de la plataforma contr@ta

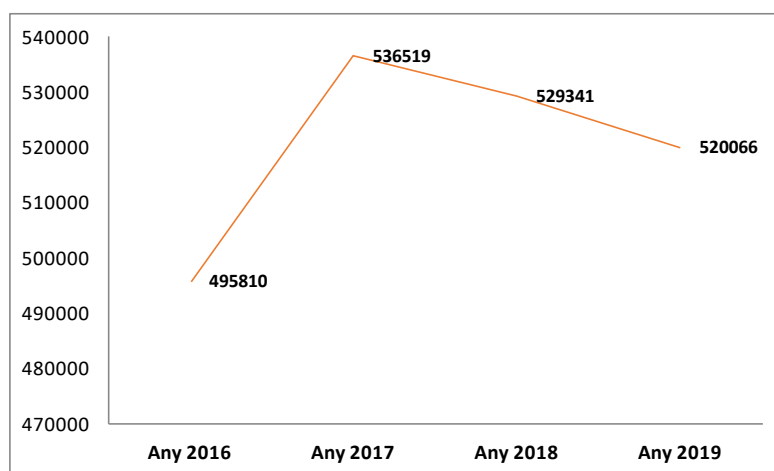
	Definició	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
PLATAFORMA CONTR@TA	Registre de tots els contractes a les Balears	495810	536519	529341	520066
	Registre de totes les comunicacions a la plataforma i indou contractes, transformacions, prorrogues, còpies bàsiques, crides fixes discontinus i hores complementàries	1097772	1193359	1183495	1173738

Font: Unitat de contractes. Departament d'Orientació i Intermediació. SOIB

Les dades de contractes i de comunicacions relacionades indiquen una baixada en el volum de contractes anuals respecte 2018 (-1,75%) però cal llegir-ho amb la perspectiva que dona la millora interanual dels assalariats indefinits perquè han incrementat l'afiliació (+4,2%) i els temporals han minvat (-1,6%) respecte l'any 2018 segon l'Informe anual de mercat de treball de les Illes Balears de l'any 2019 (Martorell i Ribas, 2020). En definitiva, hi ha manco contractes temporals, més indefinits i consegüentment l'afiliació és de major qualitat.

El nombre de comunicacions a la plataforma contr@ta indica una estancitat interanual (-0,82%) amb 1.173.738 comunicacions entre contractes, transformacions, modificacions, renovacions, crides fixes discontinus i hores complementàries. No obstant això, cal continuar amb la línia d'actuació en matèria informativa i d'assessorament sobre la contractació que determina el Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes 2017-2020.

Gràfic 6. Evolució de les comunicacions de contractes a les Balears a la Plataforma Contr@ta

Font: SOIB per comunicacions i OTIB per contractes

5. LA FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ

5.1. Estratègia Balear de Formació Professional per a l'Ocupació

La formació professional per a l'ocupació és la principal política activa d'ocupació que adequa la qualificació del capital humà en base a les necessitats productives de l'economia. Els demandants d'ocupació formats són més ocupables, ja que incrementen les probabilitats d'aconseguir un lloc de feina respecte dels que no es formen (Alegre, 2010) i la formació professional és una bona sortida a Balears per a la inserció en el mercat de treball (Guerrero, Ribas i Sendra, 2017). Les accions de la formació professional per a l'ocupació qualifiquen professionalment vers els requeriments productius i de serveis de les empreses.

A finals de 2015 es va posar en marxa l'**Estratègia Balear de Formació Professional per a l'Ocupació** que integra la formació professional reglada i l'ocupacional d'una manera pionera a l'Estat espanyol. És la prioritat 4 del Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears i inclou totes les línies d'actuació i accions de capacitació.

L'Estratègia es basa en un model on s'activen i coordinen tots els recursos de la Xarxa pública educativa i laboral de Balears de formació professional de qualitat que són 66 a l'any 2019. Així doncs, en formen part els instituts d'educació secundària que imparteixen formació professional i els centres educatius per a persones adultes que són titularitat de l'administració educativa; per part de l'administració laboral s'incorporen tots els centres propis de formació professional, els centres integrats de formació professional i els centres de referència nacional. Per altra banda, la perspectiva pública es complementa adequadament amb els agents privats a través de la participació dels centres col·laboradors que estan degudament acreditats pel SOIB i incorporats en el Registre Estatal de Centres de Formació Professional per a l'Ocupació.

Quadre 17. Evolució dels centres de formació professional per a l'ocupació pública a les Balears

CENTRES DE FORMACIÓ	Definició	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Propis	Són els IES que imparteixen FPO, CEPAS, Centres de formació del SOIB, Centres integrats de FP i Centres de Referència Nacional	50	66	71	71	66	66
Col·laboradors	Centres de formació de titularitat privada que estan acreditats per l'Administració laboral com a Garantia de Qualitat	306	280	212	201	179	169

Font: Servei de Planificació, Acreditacions i Certificats de Professionalitat. SOIB

L'objectiu de l'Estratègia és impulsar l'adquisició i la millora de les competències professionals, afavorir l'aprenentatge continu durant tota la vida per evitar l'obsolescència professional i millorar l'ocupabilitat dels demandants d'ocupació a través de la qualificació professional basada en certificats de professionalitat que faciliten el reconeixement de competències professionals de dins el marc del Sistema Nacional de Qualificacions. S'ha creat una col·laboració positiva entre la formació professional impartida des de l'àmbit educatiu i la formació professional de l'àmbit laboral, alhora que es promou el retorn al sistema educatiu reglat de les persones amb manco qualificacions com a mecanisme de millora del capital humà.

L'Estratègia també permet que els centres de formació privats puguin impartir formació professional per a l'ocupació allà on no hi arribi la Xarxa pública, i l'any 2019 hi havia 169 centres

col·laboradors acreditats i autoritzats. Es tracta de posar en marxa tots els recursos formatius de les Illes, però donant protagonisme als recursos públics i sense ànim de lucre.

Quadre 18. Descripció iniciatives de formació SOIB

FORMACIÓ	Definició
OFERTA FORMATIVA ADREÇADA A PERSONES TREBALLADORES DESOcupADES	Accions formatives per a desocupats Formació professional per a l'ocupació basada en certificats de professionalitat i adreçada a la qualificació de persones desocupades per a què es reincorporin al mercat de treball
	Programes específics per a col·lectius vulnerables Formació professional per a l'ocupació que pot basar-se o no en certificats de professionalitat i adaptada a persones en risc d'exclusió o que formen part dels col·lectius més vulnerables envers el mercat de treball
	Formació amb compromís de contractació Formació professional per a l'ocupació basada en certificats de professionalitat i adreçada a la qualificació de persones desocupades per a què una vegada es qualifiquin en les competències requerides per les empreses siguin contractades amb augment net de plantilla
OFERTA FORMATIVA ADREÇADA A PERSONES TREBALLADORES OCUPADES	Programes de formació sectorials Formació professional per a l'ocupació adreçada a treballadors ocupats d'un sector productiu concret amb la finalitat d'actualitzar coneixements, satisfer necessitats específiques i mantenir-los adaptats en els requeriments del seu lloc de feina
	Programes de formació transversals Formació professional per a l'ocupació adreçada a treballadors ocupats de qualsevol sector productiu amb la finalitat d'actualitzar coneixements transversals i mantenir-los adaptats en els requeriments del seu lloc de feina
ALTRES INICIATIVES DE FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ	Formació Dual per a persones vulnerables Formació en alternança amb l'ocupació i basada en certificats de professionalitat adreçada a col·lectius en risc d'exclusió social i/o persones discapacitades que es qualifiquen amb contracte laboral
	Formació Dual a sectors estratègics Formació en alternança amb l'ocupació i basada en certificats de professionalitat adreçada a persones joves desocupades que es qualifiquen amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques com la nàutica, hoteleria, TIC, mòbil, calçat i comerç
	Formació Dual a sectors estratègics a través de centres propis Formació en alternança amb l'ocupació i basada en certificats de professionalitat adreçada a persones joves desocupades que es qualifiquen amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques on els centres de formació són públics i formen part de la Xarxa Balear de FPO
	Programes Mixts de formació i ocupació Formació basada en certificats de professionalitat adreçada a persones desocupades que es qualifiquen en alternança amb l'ocupació en el marc de contractes de formació i aprenentatge amb administracions locals
	Accions no finançades pel SOIB i autoritzades Formació professional per a l'ocupació basada en certificats de professionalitat que està autoritzada pel SOIB i és executada per part d'entitats privades sense suport de finançament del Servei d'Ocupació
ACTUACIONS DE SUPORT A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ	Contractes per a la formació Autoritzacions de la formació associada en els contractes de formació i aprenentatge acordats directament entre empreses i joves
	Beques d'èxit Programa d'incentius pel retorn a la formació professional per a l'ocupació i al sistema educatiu dirigit a persones que són demandants d'ocupació i cursen formació
	Punts d'Orientació Acadèmica i professional (POAPS) Servei d'orientació i d'informació en matèria de formació professional lliurat conjuntament entre la Conselleria d'Educació i el SOIB pels demandants d'ocupació
	Consell General de Formació Professional de les Illes Balears Òrgan col·legiat conjunt entre la Conselleria d'Educació, el SOIB i els agents socials més representatius on s'informen i s'acorden les principals actuacions en matèria de formació professional per part de l'Administració laboral i de l'Educativa a les Illes Balears

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

L'any 2019, l'oferta formativa impartida ha inclòs els programes mixts de formació i ocupació, les accions formatives adreçades a persones desocupades, la formació en idiomes i noves tecnologies, les accions formatives adreçades a col·lectius vulnerables, la formació dual, la formació per a ocupats els Programes de Beques d'Èxit, les proves de competències clau i els processos d'acreditació de l'experiència laboral.

Per vertebrar i informar adequadament en els demandants registrats en el SOIB tota l'oferta formativa ha participat el Servei d'Orientació Laboral, el Servei d'Orientació Acadèmica de la Conselleria d'Educació i el Punt d'Orientació Acadèmica i Professional (POAP) ha tingut un rol destacat com a frontissa entre el món de l'educació i el del treball.

5.2. Famílies professionals, certificats de professionalitat i acreditació centres de formació

Des de l'any 2012, el SOIB elabora [l'Informe anual d'avaluació de la formació professional per a l'ocupació](#) que segueix les directrius establertes pel RD 395/2007, de 23 de març, pel qual es regula el subsistema de formació professional per a l'ocupació, i per la Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el Sistema de Formació Professional per a l'Ocupació en l'àmbit laboral i la posterior normativa de desplegament. Això ha permès observar tendències clares sobre la formació professional per a l'ocupació a les Balears en els darrers anys, algunes de les quals també es mostren en l'Informe anual de polítiques actives d'ocupació de les Balears.

El RD 1128/2003, de 5 de setembre, pel qual es regula el Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals, articula la formació professional per a l'ocupació en torn a 26 Famílies professionals, i el RD 34/2008, de 18 de gener, pel qual es regulen els certificats de professionalitat, promou que la formació professional per a l'ocupació s'imparteixi a través dels mòduls formatius vinculats als certificats de professionalitat per així acreditar les qualificacions professionals amb independència de la via d'adquisició, assegurar uns elevats estàndards de qualitat, la validesa de l'expedició en tot el territori nacional i facilitar processos de transferència o d'homologació amb la formació professional que prové del sistema educatiu reglat.

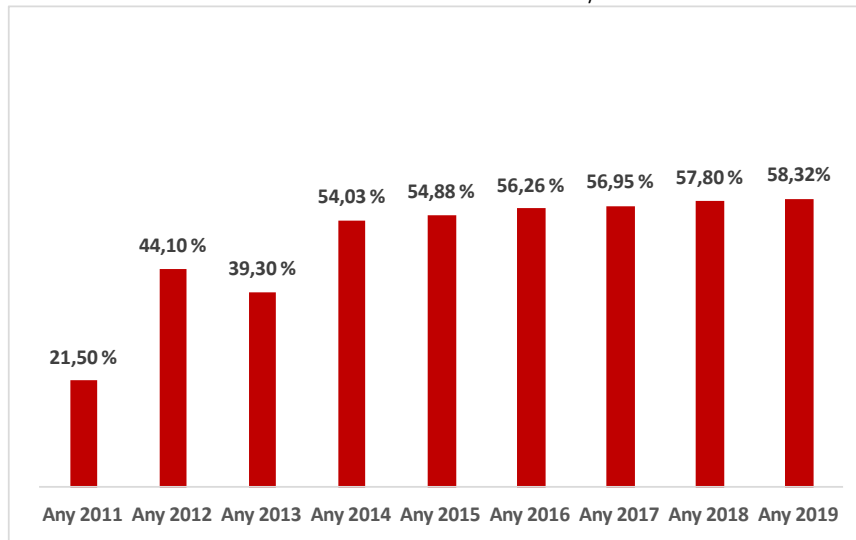
El SOIB desenvolupa la seva oferta formativa a través dels certificats de professionalitat amb independència que la formació estigui adreçada a treballadors desocupats, ocupables, vulnerables o sigui via programes formatius en alternança amb l'ocupació.

La finalitat és promoure, des de l'exigència administrativa, la millor formació possible i això ha obligat en els centres de formació propis o col·laboradors a acreditar-se com a entitats amb capacitat per impartir certificats de professionalitat i així incorporar-se al Registre oficial de centres de formació per a l'ocupació. Per altra banda, els docents també han de complir fefaentment amb els requisits de coneixements i experiència professional rellevant que determina la normativa estatal reguladora dels certificats de professionalitat de referència.

La darrer dada disponible indica que el nombre de certificats de professionalitat vigents en el catàleg d'especialitats formatives és 583. A les Balears ja es poden impartir fins a 340 certificats de professionalitat diferents del total del repertori de certificats de professionalitats existents. La raó és la promoció i esforç dels centres de formació en acreditar-se per a la impartició de la

formació professional per a l'ocupació. Any darrere any, la taxa de cobertura de certificats de professionalitat s'incrementa en el territori fins arribar al 58,32%

Gràfic 7. Evolució de la taxa de cobertura de certificats de professionalitat a les Balears

Font: Servei de Planificació, acreditacions i certificats de professionalitat. SOIB

Quadre 19. Taxa de cobertura de certificats de professionalitat per famílies professionals a Balears

FAMÍLIES PROFESSIONALS	Nº DE CP AL REPERTORI NACIONAL	Nº DE CP A CENTRES ACREDITATS	COBERTURA A LES BALEARS
ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	14	14	100,00%
AGRÀRIA	45	45	100,00%
COMERÇ I MÀRQUETING	19	19	100,00%
ELECTRICITAT I ELECTRÒNICA	31	31	100,00%
IMATGE PERSONAL	14	14	100,00%
MARÍTIM PESQUERA	29	29	100,00%
SANITAT	3	3	100,00%
SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	24	24	100,00%
IMATGE I SO	12	12	100,00%
HOTELERIA I TURISME	24	21	87,50%
INFORMÀTICA I COMUNICACIONS	23	19	82,61%
TRANSPORT I MANTENIMENT DE VEHICLES	32	26	81,25%
EDIFICACIÓ I OBRA CIVIL	24	17	70,83%
ACTIVITATS FÍSiques I ESPORTIVES	17	11	64,71%
SEGURETAT I MEDI AMBIENT	21	12	57,14%
ENERGIA I AIGUA	16	7	43,75%
FUSTA, MOBLE I SURO	18	7	38,89%
INSTAL·LACIÓ I MANTENIMENT	18	6	33,33%
INDÚSTRIES ALIMENTÀRIES	27	8	29,63%
ARTS GRÀFIQUES	31	7	22,58%
FABRICACIÓ MECÀNICA	28	3	10,71%
TÈXTIL, CONFECCIÓ I PELL	33	3	9,09%
QUÍMICA	27	2	7,41%
ARTS I ARTESANIES	21	0	0,00%
INDÚSTRIES EXTRACTIVES	18	0	0,00%
VIDRE I CERÀMICA	14	0	0,00%
TOTAL	583	340	58,32%

Font: Servei de Planificació, acreditacions i certificats de professionalitat. SOIB

Actualment, només hi ha tres famílies professionals que no tenen cap centre de formació acreditat i consegüentment, no es pot impartir a les Balears. Resta pendent acreditar centres per a impartir certificats de professionalitat d'arts i artesanía, indústries extractives, vidre i ceràmica. En aquestes famílies professionals l'alternativa per a incrementar el catàleg d'oferta formativa a través de centres acreditats via la formació en línia no sembla la més adient donades les característiques pràctiques de moltes de les competències a adquirir a través de certificats de professionalitat.

Quadre 20. Evolució certificats de professionalitat i acreditacions parcials acumulables expedides

CERTIFICATS DE PROFESSIONALITAT	Any 2013	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
CERTIFICATS DE PROFESSIONALITAT EXPEDITS ANUALMENT	1.578	3.160	2.863	2.342	2.225	1.733	2.398
ACREDITACIONS PARCIALES ACUMULABLES EXPEDIDES ANUALMENT	23	84	126	153	162	273	346
TOTAL	1.601	3.244	2.989	2.495	2.387	2.006	2.744

Font: Servei de Planificació, acreditacions i certificats de professionalitat. SOIB

L'evolució dels certificats de professionalitat arriba a un valor màxim l'any 2015 de 2.863 per a després a descendir paulatinament fins a 1.733 de l'any 2018, produint-se una recuperació important de 2.398 en l'any 2019 mentre que les acreditacions parcials acumulables s'incrementen any darrera any com a conseqüència de la millora de l'oferta formativa modular cap als participants. Cal recordar que a través de les acreditacions parcials acumulables es pot aconseguir un certificat de professionalitat sencer quan ja s'han aprovat tots els mòduls formatius que donen dret a acreditacions parcials acumulables.

Quadre 21. Evolució de la distribució territorial dels certificats de professionalitat expedits

CERTIFICATS DE PROFESSIONALITAT	ANY 2013	ANY 2014	ANY 2015	ANY 2016	ANY 2017	ANY 2018	ANY 2019
Mallorca	1.208	2.503	2.327	1.939	1.701	1.418	1.941
Menorca	204	411	321	204	264	163	200
Pitiüses	166	246	215	199	260	152	257
TOTALS	1.578	3.160	2.863	2.342	2.225	1.733	2.398

Font: Servei d'Avaluació i Estratègia de polítiques actives i Qualitat dels processos i Servei de Planificació, acreditacions i certificats de professionalitat. SOIB

La distribució territorial dels certificats de professionalitat l'any 2019 indica que la majoria s'expedeixen a Mallorca (80,94 %) en línia amb el volum de demandants i centres de formació existents a Mallorca.

Quadre 22. Distribució per famílies professionals dels certificats de professionalitat expedits l'any 2019

Famílies professionals	ANY 2019
SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	17,72 %
HOTELERIA I TURISME	12,55 %
ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	10,38 %
SEGURETAT I MEDI AMBIENT	10,18 %
AGRÀRIA	8,42 %
TRANSPORT I MANTENIMENT DE VEHICLES	8,34 %
ACTIVITATS FÍSQUES I ESPORTIVES	5,42 %
INFORMÀTICA I COMUNICACIONS	4,50 %
INSTAL·LACIÓ I MANTENIMENT	4,46 %
ELECTRICITAT I ELECTRÒNICA	4,38 %
IMATGE PERSONAL	3,21 %
MARÍTIMO PESQUERA	2,79 %
COMERÇ I MÀRQUETING	2,17 %
IMATGE I SO	1,54 %
ENERGIA I AIGUA	0,71 %
SANITAT	0,67 %
FABRICACIÓ MECÀNICA	0,67 %
TÈXTIL, CONFECCIÓ I PELL	0,58 %
EDIFICACIÓ I OBRA CIVIL	0,50 %
ARTES GRÁFICAS	0,46 %
MADERA, MOBLE I SURO	0,33 %
INDÚSTRIES ALIMENTÀRIES	0,00 %

Font: Servei de Planificació, acreditacions i certificats de professionalitat. SOIB

La distribució de l'expedició de certificats de professionalitats a les Balears i unitats d'acreditacions parcials acumulables indica que els participants que assoleixen la formació amb èxit han posat el focus en les famílies professionals amb major rellevància pel mercat de treball o de caràcter estratègic i amb bones perspectives per a l'ocupació com és la sostenibilitat econòmica, social o ambiental de les illes donat el tipus de certificats de professionalitat més freqüents obtinguts i que tal i com assenyala el quadre 22 estan relacionats amb serveis socioculturals i a la comunitat, hoteleria i turisme, , administració i gestió, seguretat i medi ambient, agrària, transport i manteniment de vehicles, activitats físiques i esportives, informàtica i comunicacions, instal·lació i manteniment, electricitat i electrònica, imatge personal, marítim pesquera i comerç i màrqueting.

Un dels grans reptes del SOIB és incrementar l'oferta de certificats de professionalitat amb més centres acreditats arreu de les quatre illes per a facilitar la formació per a l'ocupació. L'altre opció és la promoció de la formació en línia a través de plataformes acreditades pel SEPE i pel SOIB.

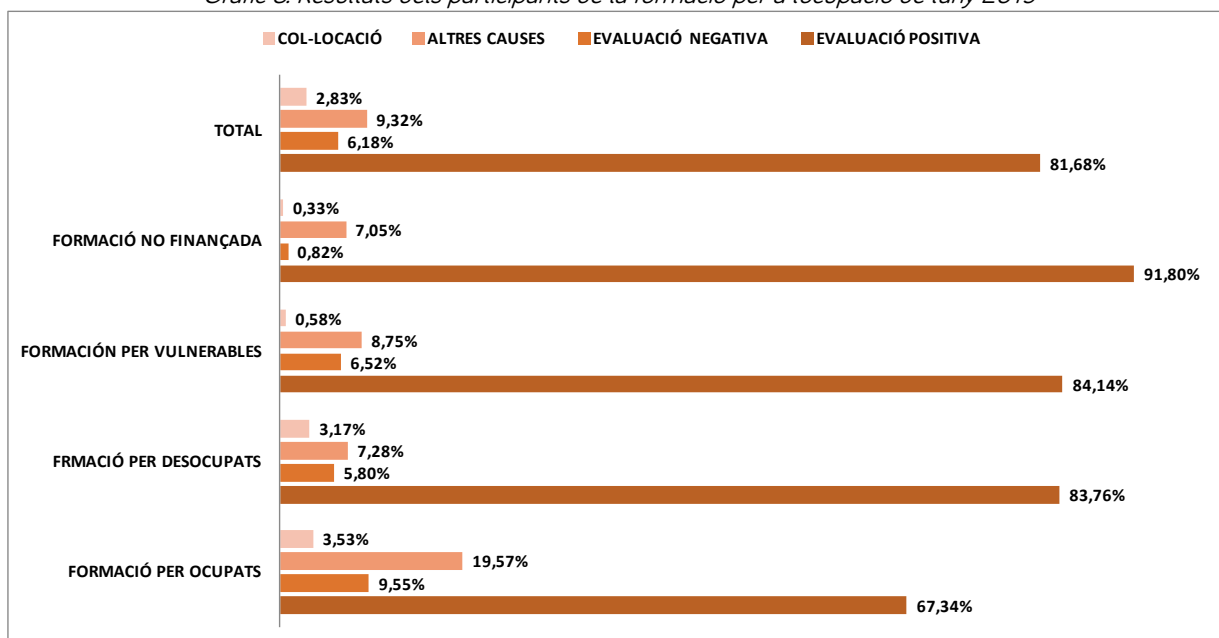
Quadre 23. Volum de participants segons la formació d'oferta que gestiona el SOIB

PARTICIPANTS ACCIONSFORMATIVES	DESCRIPCIÓ	Any 2013	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
ACCIONSFORMATIVES PERSONES TREBALLADORESEN ATUR	Formació professional per a l'ocupació basada principalment en certificats de professionalitat i adreçada a la qualificació de persones desocupades per a què es reincorporin al mercat de treball	13.966	12.652	13.318	8.437	7.620	7.888	7.709
ACCIONSFORMATIVES COL·LECTIUS VULNERABLES	Formació professional per a l'ocupació que pot basar-se o no en certificats de professionalitat i adaptada a persones en risc d'exclusió o que formen part dels col·lectius més vulnerables	979	1.911	2.892	1.047	734	1.220	1.028
ACCIONSFORMATIVES PERSONES TREBALLADRES OCUPADES	Formació professional per a l'ocupació adreçada a treballadors ocupats amb la finalitat d'actualitzar coneixements i mantenir-los adaptats en els requeriments del seu lloc de feina	-	247	406	266	14	1.330	1.727
FORMACIÓ NO FINANÇADA	Formació professional per a l'ocupació basada en certificats de professionalitat que està autoritzada pel SOIB i és executada per part d'entitats privades sense suport de finançament del Servei d'ocupació	-	-	-	250	622	970	610
TOTAL		14.945	14.810	16.616	10.000	8.990	11.408	11.074

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Les dades de l'any 2019 indiquen que el nombre de participants a les distintes modalitats de la formació d'oferta que gestiona el SOIB va arribar a 11.408 persones, gairebé un 3% manco que l'any anterior.

Gràfic 8. Resultats dels participants de la formació per a l'ocupació de l'any 2019

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Els resultats dels participants de la formació d'oferta de l'any 2019 són positius especialment en la formació no finançada (91,80%) i col·lectius vulnerables (84,14%). Les dades no ho són tant per a la formació d'ocupats (67,34%) però la taxa general amb independència de la modalitat indica

que quasi tothom (81,68%) aconseguix una avaluació positiva que condueix a l'obtenció d'una acreditació modular parcial o un certificat de professionalitat. El mètode de càlcul aquí presentat és diferent a l'Informe d'avaluació de la formació professional perquè aquest darrer computa la taxa d'èxit (ECA10) només dels participants que acaben.

5.3. Accions formatives per a treballadors preferentment desocupats

La Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el Sistema de Formació Professional per a l'Ocupació en l'àmbit laboral, estableix que l'oferta formativa per a treballadors desocupats va dirigida a cobrir les necessitats formatives detectades en els itineraris personalitzats d'inserció i en les ofertes d'ocupació. Amb caràcter general s'atorga prioritat als aturats amb baix nivell de qualificació i s'inclouen preferentment accions dirigides a l'obtenció de certificats de professionalitat.

Quadre 24. Participants d'accions formatives adreçades a desocupats, per famílies professionals i sexe any 2019

INICIATIVA DE FORMACIÓ	FAMÍLIA PROFESSIONAL	DONA	HOME	TOTAL
ACCIONS FORMATIVES DESOCUPATS	SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	1450	570	2020
	HOTELERIA I TURISME	835	563	1398
	ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	621	142	763
	IMATGE PERSONAL	413	55	468
	SEGURITAT I MEDI AMBIENT	169	296	465
	ACTIVITATS FÍSQUES I SPORTIVES	193	254	447
	INFORMÀTICA I COMUNICACIONS	116	252	368
	AGRÀRIA	106	206	312
	ELECTRICITAT I ELECTRÒNICA	21	274	295
	MARÍTIM PESQUERA	53	213	266
	COMERÇ I MARKETING	78	130	208
	EDIFICACIÓ I OBRA CIVIL	1	190	191
	INSTAL·LACIÓ I MANTENIMENT	4	133	137
	SANITAT	44	78	122
	ENERGIA I AIGUA	1	74	75
	ARTES GRÀFIQUES	20	22	42
	FORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	40	16	56
	IMATGE I SO	25	14	39
	TRANSPORT I MANTENIMENT DE VEHICLES	2	35	37
TOTAL		4.192	3.517	7.709

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Les dades de participants en accions formatives per a desocupats de l'any 2019 indiquen que hi ha un lleuger predomini de les dones (54,38%) enfront els homes (45,62%)

Respecte de les famílies professionals de les que es deriven les accions formatives destaquen, serveis socioculturals (26,20%), hotelaria i turisme (18,13%), administració i gestió (9,90%), imatge personal (6,07%), seguretat i medi ambient (6,03%), activitats físiques i esportives (5,80%), informàtica i comunicacions (4,77%), electricitat i electrònica (3,83%).

Són especialitats formatives molt demandades a nivell de mercat laboral i hi ha una bona distribució territorial de centres de formació acreditats, alhora que moltes d'elles són accessibles per a persones amb nivells de qualificació baixos.

5.4. Formació per a col·lectius vulnerables

Els programes específics de formació per a col·lectius vulnerables gaudeixen de major flexibilitat en la impartició per adequar-se a la situació específica dels participants, tot i que també estan basats en certificats de professionalitat. La finalitat és incorporar en dinàmiques de formació a les persones amb majors déficits i dificultats per a la inserció. Sovint la formació per a col·lectius vulnerables s'imparteix en paral·lel i en les mateixes instal·lacions que la formació per a desocupats o ocupats, la qual cosa facilita la normalització del procés de formació per als participants.

Quadre 25. Participants en accions formatives per a vulnerables, per famílies professionals i sexe, any 2019

INICIATIVA DE FORMACIÓ	FAMÍLIA PROFESSIONAL	DONA	HOME	TOTAL
ACCIONS FORMATIVES COL·LECTIUS VULNERABLES	ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	77	59	136
	COMERÇ I MARKETING	0	32	32
	HOSTALERIA I TURISME	140	11	151
	ELECTRICITAT I ELECTRÒNICA	7	148	155
	INSTAL·LACIÓ I MANTENIMENT	0	57	57
	IMATGE PERSONAL	85	14	99
	TRANSPORT I MANTENIMENT DE VEHICLES	291	29	320
	FABRICACIÓ MECÀNICA	2	76	78
TOTAL		602	426	1028

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Les dades de l'any 2019 indiquen que és un tipus de formació amb majoria de dones (58,56%) i hi ha manco diversitat de famílies professionals respecte d'altres tipus de formació. No obstant això, hi ha una forta concentració de persones que se formen en cursos de les famílies professionals relacionades amb transport i manteniment de vehicles (31,12%) seguides de electricitat i electrònica (15,07%), hostaleria i turisme (14,69%) i administració i gestió (13,23%).

5.5. Programes de formació per a treballadors ocupats

Els programes de formació per ocupats de l'any 2019 varen facilitar que 1.727 persones treballadores es qualifiquessin en una ampla varietat de famílies professionals, especialment les de serveis socioculturals, administració i gestió, informàtica i comunicacions, i edificació i obra civil i formació complementària. La convocatòria de formació per a ocupats del SOIB ha incrementat sensiblement el nombre de participants ocupats respecte d'anys anteriors però encara està en fora de les magnituds de participants ocupats que fan servir la formació de demanda per a qualificar-se a través de bonificacions a la cotització de la quota patronal a la Seguretat Social que gaudeixen les empreses (Ballester i Caparros, 2018).

Quadre 26. Participants en accions formatives per a ocupats, per famílies professionals i sexe, any 2019

INICIATIVA DE FORMACIÓ	FAMÍLIA PROFESSIONAL	DONA	HOME	TOTAL
ACCIONS FORMATIVES TREBALLADORS OCUPATS	ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	418	134	552
	COMERÇ I MARQUETING	42	27	69
	FORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	15	0	15
	INFORMÀTICA I COMUNICACIONS	47	72	119
	SERVEIS SOCIOCULTURALS A LA COMUNITAT	377	249	626
	IMATGE I SO	38	23	61
	SANITAT	51	10	61
	HOSTALERIA I TURISME	55	34	89
	EDIFICACIÓ I OBRA CIVIL	6	97	103
	ARTESGRÁFIQUES	22	10	32
TOTAL		1.071	656	1.727

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Malgrat l'anterior, cal dir que si bé es cert que els treballadors ocupats poden fer servir la formació de demanda bonificada a través de les empreses en les quals estan contractats o dels permisos individuals de formació, les empreses de les Illes Balears són les que manco aprofiten la formació de demanda en el conjunt de l'Estat espanyol (Fundae, 2016).

5.6. La formació no finançada

La formació no finançada, però autoritzada pel SOIB, va agafant més força any darrera any com a conseqüència de la millora en el nombre de centres acreditats pel SOIB i el major reconeixement que tenen en el mercat de treball els certificats de professionalitat. Les dades avançades de l'any 2019 indiquen que 610 persones han optat per aquesta modalitat de formació amb major pes de homes (59,34 %) que de dones (40,66%).

Quadre 27. Participants en accions formatives no finançades, per famílies professionals i sexe

INICIATIVA DE FORMACIÓ	FAMÍLIA PROFESSIONAL	DONA	HOME	TOTAL
ACCIONS FORMATIVES NO FINANÇADES	COMERÇ I MARKETING	8	0	8
	HOSTALERIA I TURISME	17	19	36
	SANITAT	5	5	10
	SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	15	17	32
	IMATGE PERSONAL	28	210	238
	SEGURITAT I MEDIAMBIENT	175	111	286
TOTAL		248	362	610

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

5.7. Formació en competències transversals: idiomes i TICs

Des de l'any 2016 el SOIB ha posat especial interès en oferir formació en competències transversals com els idiomes i les tecnologies de la informació i comunicació. Per això es va treure una convocatòria específica per a finançar especialitats formatives adreçades a treballadors desocupats d'anglès i d'altres idiomes i de noves tecnologies. Des de l'any 2017, aquesta oferta formativa en idioma4s i informàtica ha quedat subsumida en altres convocatòries de formació

però es manté el compromís d'oferta donada la seva rellevància per a la inserció de qualitat en el mercat de treball.

En el quadrienni 2016-2019 el SOIB ha finançat i executat 282 cursos d'idiomes i han participat 4.701 demandants, abastant les llengües d'anglès, alemany, italià i rus. Cal destacar que més del 66 % de les persones participants dels cursos d'idiomes són dones, la qual cosa indica que els idiomes són un tipus de formació feminitzada.

Els idiomes no formen part de les especialitats conduents a certificats de professionalitat, però es basen en el Marc comú europeu de referència per a les llengües, com és el cas de l'anglès. Hi ha més participants en els cursos d'idiomes de nivell baix (A1 i A2) que en els cursos de nivell intermedi (B1) o superior (B2 i C1).

És un indicador indirecte del nivell de llengua estrangera que tenen els treballadors desocupats, i consegüentment de l'oferta formativa que ha de desplegar el SOIB. Les dades de l'any 2018 i 2019 indiquen que no es va impartir formació en Rus i tampoc en Italià.

Quadre 28. Cursos d'idiomes i participants que finalitzen quadrienni 2016-2019

IDIOMA	ANY 2016						ANY 2017						ANY 2018						ANY 2019				
	ACCIÓ FORMATIVA	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA		
ANGLÈS	A1	11	183	60	123	60 %	12	214	53	161	39 %	15	242	80	162	59 %	15	220	71	149	65 %		
	A2	11	183	67	116	62 %	13	215	61	154	46 %	20	307	103	204	61 %	16	252	84	168	63 %		
	B1	6	91	39	52	68 %	16	274	77	197	46 %	10	155	50	105	48 %	13	246	77	169	58 %		
	B2	4	66	27	39	58 %	8	135	45	90	37 %	6	101	49	52	50 %	8	138	44	94	46 %		
	C1	3	51	14	37	33 %	3	35	19	16	34 %	3	44	15	29	34 %	2	30	10	20	50 %		
	Anglès nivell 2											2	21	6	15	52 %							
	Atenció al públic	6	102	34	68	76 %																	
ALEMANY	Gestió comercial	9	139	49	90	70 %																	
	restauració																1	17	5	12	70 %		
	A1											9	137	55	82	42 %	12	197	81	116	48 %		
	A2											3	48	17	31	27 %	10	167	57	110	35 %		
	B1																1	14	3	11	21 %		
	B2																1	15	4	11	14 %		
	Atenció al públic	10	155	60	95	68 %																	
ITALIÀ	Gestió comercial	6	95	25	70	40 %																	
	Alemany nivell 2						12	197	65	132	43 %	1	14	6	8	29 %							
	Alemany nivell 3						2	34	8	26	32 %												
	Atenció al públic	1	17	4	13	76 %	1	15	8	7	47 %												
	RUS	Atenció al públic	7	98	40	58	64 %	3	37	11	26	43 %											
TOTALS		74	1180	419	761	70,38 %	70	1156	347	809	41,25 %	69	1069	381	688	44,62 %	79	1296	436	860	47,00 %		

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Per altra banda, els cursos d'idiomes de caire pràctic i no vinculats al Marc comú europeu de referència per a les llengües, com Atenció al públic o Gestió comercial, són molt demandats perquè impliquen més flexibilitat curricular i orientació cap a les competències lingüístiques bàsiques requerides per a llocs de feina relacionats amb activitats de comerç i sector auxiliar. A més, obtenen resultats més positius a l'avaluació final respecte dels fonamentats en el Marc europeu comú de llengües, i una possible raó és el menor nivell d'exigència requerit.

Quadre 29. Cursos d'informàtica i participants que finalitzen en el quadrienni 2016 i 2019

INFORMÀTICA	ANY 2016					ANY 2017					ANY 2018					ANY 2019				
	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA	Núm. CURSOS	PARTICIPANTS	HOMES	DONES	AVALUACIÓ POSITIVA
Einesweb 2.0	4	61	25	36	84 %	8	137	64	73	55 %	3	46	15	31	65 %	6	73	32	41	62 %
Confecció i publicació pàgines web	10	94	58	36	82 %	3	58	31	27	83 %	11	108	67	41	72 %	3	86	57	29	77 %
Operacions auxiliars i manteniment sistemes microinformàtics	6	53	48	5	79 %	10	134	111	23	95 %	13	178	131	47	87 %	2	64	48	16	84 %
Seguretat informàtica	5	57	43	14	91 %											1	65	57	8	86 %
Desenvolupament d'aplicacions amb tecnologies web	3	21	16	5	90 %	9	90	74	16	76 %	3	27	18	9	89 %	2	38	31	7	68 %
Alfabetització informàtica: Informàtica i internet											4	61	14	47	84 %	4	56	16	40	86 %
Competències digitals bàsiques																2	24	9	15	75 %
TOTALS	28	286	190	96	85 %	30	419	280	139	77 %	34	420	245	175	78 %	20	406	250	156	77 %

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Els cursos d'informàtica i tecnologies de la comunicació també són molt demandats pel mercat laboral però la major dificultat és l'alta especialització que requereixen les empreses, les dificultats de trobar centres acreditats per a la seva impartició i en darrer lloc el fet que sovint els demandants d'ocupació no reuneixen les competències i nivells de qualificació requerits per a l'accés i participació en el curs.

Malgrat les dificultats de planificació de la formació relacionada amb les noves tecnologies, el SOIB en el quadrienni 2016 a 2019 ha finançat i executat 112 cursos relacionats amb continguts web, seguretat informàtica o manteniment de sistemes microinformàtics, i han finalitzat la formació 1.531 participants. Una novetat a destacar de l'any 2018 va ser la incorporació d'accions formatives d'alfabetització informàtica i la bona acollida va fer que l'any 2019 s'ampliés amb cursos sobre competències digitals bàsiques i endemés van tornar els cursos de seguretat informàtica que des de 2016 no s'havien tornat a fer. El 66,71 % de les persones participants són homes, la qual cosa indica que és un tipus de formació masculinitzada.

Com a conclusió i malgrat el nombre de participants en cursos d'informàtica (1.521) és sensiblement menor que en els cursos d'idiomes (4.701) cal tenir present que els resultats d'avaluació de la formació són més positius en informàtica que amb els d'idiomes.

5.8. Formació dual

Des de l'any 2015 el SOIB desenvolupa programes de formació dual amb el tercer sector i amb empreses privades. Allò que es va considerar com a projecte pilot ja està plenament consolidat en l'oferta de programes i serveis del SOIB i ofereix la possibilitat de millorar l'ocupabilitat, la qualificació i la inserció professional de les persones participants a través de contractes de formació i aprenentatge en un règim d'alternança d'activitat laboral retribuïda.

És una alternativa de capacitació i preparació cap a l'ocupació dels joves fins als 30 anys amb especials dificultats d'inserció laboral, així com de les persones amb discapacitat o en risc d'exclusió social sempre que compleixin els requisits administratius de contractació i participació.

El nombre de participants acumulats de programes de formació Dual del SOIB arriba a 1.564 i es pot afirmar que s'ha avançat significativament en la línia d'actuació d'impuls de la formació dual i

promoció de l'aprenentatge dins l'àmbit laboral que s'esdevé del Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2017-2020.

Quadre 30. Evolució dels participants de programes de formació dual amb empreses

PARTICIPANTS PROGRAMES DE FORMACIÓ DUAL SEGONS ANY DE CONVOCATÒRIA	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
PARTICIPANTS PROGRAMES DE FORMACIÓ I OCUPACIÓ AMB EMPRESES I ONGS	215	409	255	362	328

Font: Servei de Seguiment i programes d'ocupació 6. SOIB

Quadre 31. Històric de convocatòries, projectes i participants de la Formació Dual del SOIB

ANUALITAT	CONVOCATÒRIA	DEFINICIÓ	ALUMNES TREBALLADORS
Any 2015	PILOT DUAL VULNERABLES	Projecte innovador de Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral adreçada a col·lectius en risc d'exclusió social i/o persones discapacitades	215
Any 2016	DUAL SECTORS ESTRATÈGICS	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques; nàutica, hoteleria, TIC, moble, calçat i comerç	149
	DUAL VULNERABLES	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral adreçada a col·lectius en risc d'exclusió social i/o persones discapacitades	260
Any 2017	DUAL VULNERABLES	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral adreçada a col·lectius en risc d'exclusió social i/o persones discapacitades	65
	DUAL SECTORS ESTRATÈGICS AMB CENTRES PROPIS	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques on els centres de formació són públics i formen part de la Xarxa Balear de FPO	32
	DUAL SECTORS ESTRATÈGICS	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques; nàutica, hoteleria, TIC, moble, calçat i comerç	158
Any 2018	DUAL VULNERABLES	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral adreçada a col·lectius en risc d'exclusió social i/o persones discapacitades	61
	DUAL SECTORS ESTRATÈGICS AMB CENTRES PROPIS	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques on els centres de formació són públics i formen part de la Xarxa Balear de FPO	29
	DUAL SECTORS ESTRATÈGICS	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques; nàutica, hoteleria, TIC, moble, calçat i comerç	272
Any 2019	DUAL VULNERABLES	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral adreçada a col·lectius en risc d'exclusió social i/o persones discapacitades	88
	DUAL SECTORS ESTRATÈGICS AMB CENTRES PROPIS*	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques on els centres de formació són públics i formen part de la Xarxa Balear de FPO	0
	DUAL SECTORS ESTRATÈGICS	Formació basada en certificats de professionalitat amb contracte laboral en activitats econòmiques estratègiques; nàutica, hoteleria, TIC, moble, calçat i comerç	240
TOTALS			1.569

*La línia dual sectors estratègics amb centres propis de l'any 2019 arrencarà l'any següent

Font: Servei de Seguiment i programes d'ocupació 6. SOIB

La Formació Dual s'ha consolidat a través de la renovació de les convocatòries de subvencions adreçades a col·lectius vulnerables i especialment per la implantació de formació dual en els sectors econòmics estratègics de l'economia balear com són la nàutica, hoteleria, TICs, calçat, moble, bijuteria i comerç donant resposta a algunes de les necessitats del teixit productiu de les Illes Balears.

Prova fefaent de la importància d'alinejar les necessitats estratègiques de capital humà en els sectors clau de l'economia Balear i d'innovar en polítiques de formació és la participació institucional del SOIB dins el grup d'Experts Europeus d'habilitats i desenvolupament de carrera a l'àmbit de l'economia Blava promogut per la DG de Medi Marí de la Comissió Europea. De fet, la Comissió Europea va incloure la formació Dual en el sector nàutic que executa el SOIB com a bona pràctica dins l'àmbit de la formació al llarg de la vida, mobilitat i nous programes de capacitació (EU COM, 2018)

5.9. La formació vinculada en els contractes de formació i aprenentatge

El contracte per a la formació i l'aprenentatge té per objecte la qualificació professional dels treballadors, en un règim d'alternança d'activitat laboral retribuïda en una empresa, amb activitat formativa rebuda en el marc del sistema de formació professional per a l'ocupació o del sistema educatiu.

Quadre 32. Evolució de les autoritzacions dels contractes de formació i aprenentatge

CONTRACTE DE FORMACIÓ I APRENTATGE	Definició	2016	2017	2018	2019
AUTORIZACIONS	El SOIB autoritza la formació associada al contracte de formació i aprenentatge presentat per l'empresa	309	606	879	988*
DESESTIMENTS	El jove desisteix de la formació vinculada pel contracte signat amb l'empresa i que prèviament a autoritzat el SOIB	36	28	-	-
DENEGACIONS	El SOIB denega la formació per no ajustar-se a la normativa contractual	162	64	-	-
TOTALS		507	698	879	988

*Les autoritzacions de plataforma són 396 i els autoritzats a programes públics són 592, en total 988

Font: Servei de Seguiment i programes d'ocupació 6. SOIB

El SOIB es l'òrgan encarregat d'autoritzar la formació associada en els contractes de formació i aprenentatge acordats directament entre empreses i joves a les Illes Balears. Les dades indiquen un augment de la formació visada en els darrers anys fins a 988, la qual cosa significa que la figura contractual de formació i aprenentatge és cada vegada més coneguda i emprada per les empreses com a instrument jurídic de concertació de la relació laboral amb joves.

Una línia de treball a futur és reforçar el paper de les entitats intermediadores en les capacitacions dels aprenents, tal i com succeeix a altres països amb major experiència, bé sigui a través de les Cambres de comerç o de dinàmiques d'agrupació temporal d'empreses o centres de formació per a facilitar l'accés a les pimes en els programes que combinen la formació i l'ocupació.

5.10. Els Programes Mixtos de Formació i Ocupació

Els Programes Mixtos d'Ocupació i Formació són l'evolució natural dels programes d'Escoles Taller, Tallers d'Ocupació i Cases d'Ofici (ETCOTO) que varen començar l'any 1985. És una de les polítiques d'ocupació i qualificació més veteranes de les Illes Balears (Caparros, 2012) i el format actual té major flexibilitat i adaptació a les necessitats dels participants que el que permetia les Ordres de 14 de novembre de 2001 del Ministeri de Treball i Assumptes Laborals, per les quals es regulaven els programes ETCOTO.

Així doncs, els Programes Mixtos d'Ocupació i Formació es caracteritzen per ser programes de formació en alternança amb l'ocupació finançada pel SOIB en els que s'executen obres o serveis d'interès general per part d'administracions, organismes autònoms, fundacions o associacions sense ànim de lucre.

Quadre 33. Evolució Programes Mixtos SOIB

Definició	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Demandants que han fet programes de qualificació i ocupació en el marc de contractes de formació i aprenentatge amb administracions locals	430	409	405	487

Font: Servei de Seguiment i programes d'ocupació 6. SOIB

Tots els beneficiaris dels Programes Mixtos d'Ocupació i Formació tenen un itinerari personalitzat on es vertebrava el temps de treball efectiu, així com la formació vinculada a certificats de professionalitat, l'adquisició de carnets professionals, la formació complementària d'orientació, assessorament, informació professional, formació empresarial, prevenció de riscos laborals o qualsevol altre acció qualificadora existent en el catàleg d'especialitats formatives.

El volum de participants en els Programes Mixtes dels darrers anys arriba a 1.731. L'any 2019 hi va haver 487 participants, distribuïts en 268 participants majors de 30 anys i 219 participants joves adscrits en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil

5.11. Formació amb compromís de contractació

L'any 2018 el SOIB ha desplegat un nou programa de formació amb compromís de contractació que complementa l'oferta formativa. En aquest programa s'ofereix a les empreses la possibilitat de formar demandants de feina en les ocupacions on tenen necessitats manifestes de personal sempre que es comprometin posteriorment a contractar un percentatge significatiu dels participants aptes de la formació.

Quadre 34. Formació amb compromís de contractació

FAMÍLIA PROFESSIONAL AMB FORMACIÓ AMB COMPROMÍS DE CONTRACTACIÓ	Nº CURSOS	ALUMNES
SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	4	60
TRANSPORT I MANTENIMENT DE VEHICLES	1	30
HOTELERIA I TURISME	1	12
TOTALS	6	102

Font: Servei de Seguiment i programes d'ocupació 6. SOIB

La previsió inicial eren 7 cursos que van passar a 6 cursos programats, dels quals un curs encara s'està executant i 5 resten pendents de liquidació i justificació. Les dades són encisadores perquè per la línia de Formació amb compromís de contractació ja han passat 87 alumnes i 15 estan actualment formant-se.

5.12. Les Beques d'Èxit

El Programa Beques d'Èxit ha estat una de les accions amb major desplegament en els darrers anys. Inicialment es va concebre com un programa d'incentius econòmic adreçat a joves entre 18 i 29 anys que per diferents motius no varen acabar l'ESO, que eren demandants d'ocupació i estaven inscrits en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil. És un Programa pioner a l'Estat dissenyat perquè els joves sense estudis bàsics retornin al sistema educatiu reglat i aprovin les diferents assignatures pendents fins arribar a aconseguir el títol d'ESO; a canvi obtenen una contraprestació en forma de beca de 568 € per cada àmbit de coneixement aprovat.

També s'ha facilitat la possibilitat de gaudir d'una beca d'èxit quan es tracta de formació professional en línia amb el Pla Integral de Formació Professional 2018-2021 elaborat entre la Conselleria d'Educació i Universitat, la Conselleria de treball, Comerç i Indústria i el SOIB.

Quadre 35. Beques i incentius per a la tornada a la qualificació

PROGRAMA	CONVOCATÒRIA	ILLA	HOMES	DONES
BEQUES D'ÈXIT	2016-2017	Mallorca	84	96
		Menorca	13	6
		Eivissa	9	6
		Total' 16	106	108
	2017-2018	Mallorca	246	241
		Menorca	19	4
		Eivissa	12	11
		Total' 17	277	256
	2018-19	Mallorca	974	746
		Menorca	108	134
		Eivissa	69	90
		Total' 18	1.151	920
	TOTAL BEQUES D' ÈXIT			1.534
BEQUES ATURATS LLARGA DURADA	2018-2019	Mallorca	143	271
		Menorca	36	63
		Eivissa	0	15
		Total' 18	179	349
	TOTAL BEQUESATURATS LLARGA DURADA			179
BEQUES DONES VÍCTIMES DE LA VIOLENCIA MASCULISTA	2018-2019	Mallorca	0	17
		Menorca	0	4
		Eivissa	0	5
		Total' 18	0	26
	TOTAL BEQUES VVG			0
TOTAL GENERAL			1.713	1.659

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

La mesura d'especial rellevància en un dels territoris de la Unió Europea amb major taxa d'abandonament primerenc del sistema educatiu i la bona acceptació per part de la comunitat educativa ha impulsat el desplegament del Programa de beques d'èxit cap altres col·lectius com

els aturats de llarga durada i les víctimes de violència masclista. Actualment ja són 3.372 beques lliurades per a retornar en el sistema educatiu i de formació professional.

5.13. L'avaluació de les competències clau

El RD 34/2008, de 18 de gener, pel qual es regulen els certificats de professionalitat, estableix els requisits d'accés a la formació vinculada en els certificats de professionalitat i determina que correspon a l'Administració laboral comprovar que els alumnes tenen els requisits formatius i professionals mínims i necessaris per cursar amb aprofitament la formació.

Si els alumnes no compten amb els nivells de qualificacions requerits per a l'accés a la formació de certificat de professionalitat s'han de dur a terme proves de competència matemàtica, de comunicació en llengua castellana, catalana i estrangera si ho requereix l'especialitat formativa.

El SOIB és l'administració responsable de verificar que els participants dels cursos tenen els nivells de qualificació necessaris per al correcte seguiment dels cursos oferts en el marc del subsistema de formació professional per a l'ocupació. En el cas que no acreditin la titulació mínima i necessària s'ha d'oferir l'avaluació de les competències clau abans del començament de la formació per conèixer la seva idoneïtat com a beneficiaris de la formació.

Quadre 36. Evolució de les avaluacions de competències clau amb resultat positiu a través de CEPAS

CEPAS	Avaluació de Competències clau	Definició	NIVELL 2	NIVELL 3
Any 2016	Català	Les competències clau són aquell conjunt bàsic d'habilitats, actituds i comportaments necessaris per desenvolupar una ocupació de manera adequada i/ o per seguir la formació per a l'ocupació amb garanties d'aprofitament.	63	5
	Castellà		86	6
	Matemàtiques		53	2
	Anglès		30	3
Any 2017	Català		12	0
	Castellà		11	0
	Matemàtiques		13	0
	Anglès		11	0
Any 2018	Català		15	0
	Castellà		15	0
	Matemàtiques		15	0
	Anglès		15	0
Any 2019	Català		88	33
	Castellà		117	39
	Matemàtiques		82	24
	Anglès		48	17
TOTAL APTES			674	129

Font: Servei de gestió de programes d'ocupació 5. SOIB

El nivell 2 de qualificació implica la competència per fer un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i les tècniques pròpies que concerneixen

treballs d'execució de caire autònom dins els límits operatius de les tècniques esmentades. També cal tenir coneixements dels fonaments tècnics i científics de l'activitat i capacitats de comprensió i aplicació pràctica del procés. Els certificats de professionalitat associats a nivell de qualificació 2 requereixen que el participant tingui, com a mínim, el títol de graduat en ESO o, si no, cal avaluar les competències clau del beneficiari per determinar si podrà seguir adequadament el curs de formació.

Per altra banda, el nivell 3 de qualificació implica major complexitat, ja que pressuposa tenir la competència en un conjunt d'activitats professionals que requereixen el domini de diverses tècniques, pot ser executat de manera autònoma, comporta responsabilitat de coordinació i supervisió de treball tècnic i especialitzat. A més, exigeix la comprensió dels fonaments tècnics i científics de les activitats i l'avaluació dels factors del procés, així com de les seves repercussions econòmiques.

Els certificats de professionalitat associats a nivell de qualificació 3 demanen com a requisit d'accés el títol de batxiller, una formació professional de grau mig o l'aptitud en la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys. Donada la seva dificultat, el SOIB planifica manco accions formatives de nivell 3 però l'any 2019 es va reprendre i es van donar 113 resultats d'apte de competències clau de nivell 3 a través de les CEPAS.

La decisió d'avaluar les competències clau a través de les CEPAS forma part de l'Estratègia Balear per a la Formació Professional per a l'Ocupació i suposa un sistema comú de validesa permanent de les competències clau, a través de convocatòries periòdiques i que donen dret a l'expedició de certificat d'apte per part de la direcció del SOIB amb independència de la vinculació o no en els requisits d'accés a cursos de formació professional per a l'ocupació.

5.14. L'acreditació de l'experiència laboral

L'Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears (IQPIB) és l'òrgan responsable d'assessorar, avaluar i acreditar les competències professionals de les persones treballadores adquirides a través de la pràctica professional i sense tenir titulació.

L'IQPIB convoca periòdicament procediments d'acreditació de competències professionals atenent a les necessitats del mercat laboral. Des de l'any 2009 ha desenvolupat 21 convocatòries diferents abastant moltes ocupacions diverses de famílies professionals com serveis sociosanitaris, hotelaria, imatge personal, transport de vehicles o agrària, entre d'altres.

El procediment inclou l'assessorament especialitzat per part de professionals del sector degudament habilitats per l'administració que analitzen les competències professionals dels sol·licitants. Posteriorment s'avaluen les competències a través de les proves fefaents que presenten els sol·licitants com són els contractes laborals, certificats de serveis prestats, cartes de recomanacions, diplomes formatius, i en cas que no hagin quedat prou justificades es fan demostracions pràctiques en situació similar al lloc de treball.

Si l'avaluació és positiva s'obté una acreditació de competència professional basada en certificat de professionalitat de caràcter homologable en el sistema educatiu i que facilita l'obtenció d'un títol educatiu oficial si es cursa amb aprofitament la formació complementària.

Quadre 37. Evolució de l'acreditació de l'experiència laboral

ACREDITACIÓ EXPERIÈNCIA LABORAL	Definició	Any 2009	Any 2010	Any 2011	Any 2012	Any 2013	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Persones	Nº de persones que passen per un procés reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral o de vies no formals de formació	32	0	141	525	151	671	546	391	377	315	419
Unitats de competència	Conjunt mínim d'habilitats, coneixements i actituds susceptible de reconeixement i acreditació	200	0	622	2.047	599	2.667	2.478	1.747	1.590	1.428	1.636

Font: SEPE, IQPIB i SOIB

La sèrie històrica indica que l'IQPIB ha informat favorablement sobre les competències professionals de 3.568 persones des de l'any 2009 i ja ha acreditat 15.014 unitats de competència professional bàsica. L'esforç de l'IQPIB facilita els processos de reconeixement de capital humà i retorn en el sistema educatiu a través de l'acreditació de les competències professionals adquirides per vies no formals.

Les actuacions del IQPIB estan integrades en el Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2017-2020 a través de la línia d'actuació de millora del dispositiu de certificació de competències professionals mitjançant el reconeixement d'experiència professional. És un altre exemple de cooperació entre l'administració educativa i la laboral perquè la prioritització de les famílies professionals a les convocatòries de d'acreditació de l'experiència laboral es determina en el Consell General de Formació Professional compartit entre la Conselleria d'Educació i el SOIB.

6. MESURES DIRECTES DE FOMENT I CREACIÓ D'OCUPACIÓ

El foment de la contractació és una política activa d'ocupació que retorna les persones aturades amb majors dificultats d'inserció al mercat laboral, millora l'ocupabilitat dels participants i facilita que cotitzin en el Règim General de la Seguretat Social. La participació de manera inclusiva en el mercat laboral a través de programes temporals de creació d'ocupació té múltiples avantatges pels beneficiaris, tant des de la perspectiva de les habilitats laborals com de la recuperació de l'autoestima a través de l'adquisició de noves experiències laborals després de llargs períodes de desocupació. Per això, resulta fonamental acompanyar el foment de la contractació amb altres accions complementàries d'orientació, formació i qualificació amb la intenció que l'efecte final sigui multiplicador i permeti el beneficiari aconseguir les fites plantejades en l'itinerari individual d'ocupació.

L'any 2015, el SOIB va posar en marxa una línia de subvencions a la contractació per part d'entitats locals dels aturats de llarga durada i/o majors de 45 anys anomenada **SOIB Visibles**. Un any després va promoure la contractació de joves amb estudis per a l'adquisició d'experiència laboral com a part del programa **SOIB Jove Qualificat**. Cal destacar, que l'any 2018 la Unitat Administradora del Fons Social Europeu (UAFSE) ha considerat com a bona pràctica el programa SOIB Visibles de foment de la contractació amb persones de més edat i aturats de llarga durada.

Per altra banda, la Direcció General de Treball i Salut laboral desenvolupa diversos programes d'ajudes a la contractació de col·lectius prioritaris per part de les empreses privades i posa especial atenció en les persones discapacitades, els joves, els majors de 45 anys, els aturats de llarga durada i les persones en risc d'exclusió social. Totes les actuacions estan integrades dins la prioritat de col·lectius d'atenció immediata i específica del Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears.

En definitiva, s'ofereix un catàleg de suport i foment de la contractació que fa servir com a col·laboradors estratègics a les administracions públiques, les empreses privades i el tercer sector per reincorporar dins el mercat de treball a les persones més castigades per la crisi i que estan en risc objectiu de tornar inactives i quedar-ne excloses.

Quadre 38. Evolució de les mesures de foment de la contractació amb els ens locals i de la CAIB

FOMENT D'OCUPACIÓ	Definició	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Programa SOIB Visibles	Aturats de llarga durada que han gaudit d'un contracte amb administracions locals o entitats sense ànim de lucre per a millorar la seva ocupabilitat a través d'obres o serveis d'interès general	546	533	558	664	532
Programa SOIB Joves	Joves aturats inscrits en el Sistema Nacional de garantia Juvenil que han gaudit d'un contracte amb administracions locals, sector públic instrumental de la CAIB o entitats sense ànim de lucre per a millorar la seva ocupabilitat a través d'obres o serveis d'interès general	-	289	757	291	180
TOTAL		546	822	1.315	955	712

Font: Servei de Seguiment 1. SOIB

Les dades mostren una evolució positiva per part del SOIB cap a la utilització de mesures de foment de la contractació directa a partir de 2015 amb la creació del Programa SOIB Visibles i posteriorment del programa SOIB Joves Qualificats. De fet, 4.350 persones ja han rebut o rebran

un contracte que els enganxa al mercat de treball durant una sèrie de mesos i serveix de palanca de canvi cap a la plena inclusió laboral tal i com demostren diferents estudis d'avaluació d'impacte elaborats per la Direcció General d'Ocupació i Economia on es confirma la major probabilitat d'inserció laboral posterior dels beneficiaris de programes SOIB de foment de contractació respecte del grup control.

Les dificultats d'incorporació al mercat de treball de les persones majors, dels aturats de llarga durada, de les persones en risc d'exclusió i dels joves inscrits en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil promouen des del SOIB una especialització del foment de la contractació directa cap aquests grups de demandants d'ocupació. No obstant això, cal tenir present que els efectes recents de la pandèmia produïda pel COVID19 molt probablement impulsaran el SOIB a redissenyar de manera significativa en els programes de foment i creació de l'ocupació de l'any 2020 per a donar adequada resposta a les noves necessitats sobrevingudes dins el mercat de treball Balear.

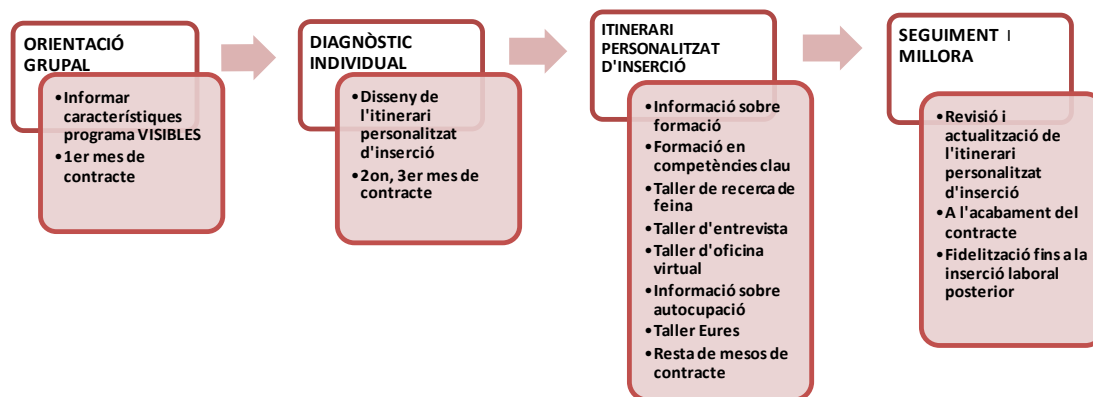
6.1. SOIB Visibles

L'objecte del Programa SOIB Visibles és finançar els costos salarials totals, inclosa la cotització empresarial a la Seguretat Social, que se'n deriven de la contractació de persones treballadores desocupades majors de 35 anys, en situació d'atur de llarga durada preferentment amb càrregues familiars en el marc de la col·laboració estratègica que manté el SOIB amb els ens locals i amb les seves entitats dependents dins l'àmbit territorial de les Illes Balears.

El projecte es configura com un programa de foment de l'ocupació en el qual la feina que es duu a terme proporciona professionalització i adquisició d'experiència als participants en activitats d'utilitat pública o interès social, al mateix temps que n'afavoreix la reinserció en el mercat de treball mitjançant el suport de l'orientació laboral que reben els participants en el Programa amb l'objectiu final de millorar-ne l'ocupabilitat.

El Programa SOIB Visibles va començar l'any 2015 i fins a data d'avui ja s'han generat 2.833 contractacions de persones majors aturades amb dificultats manifestes per incorporar-se al mercat laboral.

Gràfic 9. Itinerari Personalitzat d'ocupació dels participants del programa Visibles

Font.: Servei d'Avaluació estratègia de polítiques actives i qualitat dels processos

Quadre 39. Tipologia de serveis i obres d'interès general i social finançats amb SOIB Visibles

Àmbits preferents d'actuació del Programa SOIB Visibles	
Serveis relacionats amb la vida diària	Serveis socials a domicili
	Serveis personals i a la col·lectivitat
	Tercera edat i persones amb discapacitat
	Noves tecnologies de la informació i la documentació
	Joves amb dificultats especials d'inserció
Medi ambient	Serveis de prestacions personals sociosanitàries de la Llei de dependència
	Gestió de residus, mitjançant la recollida i el tractament
	Gestió i tractament d'aigües
	Zones naturals (conservació d'espais forestals, millora de parcs i jardins, platges, rius, deveses i camins rurals)
	Prevenició d'incendis, mitjançant la vigilància i la recuperació de zones afectades
Promoció de la cultura	Desenvolupament d'energies alternatives
	Oci i cultura
	Turisme
	Cultura local, creació d'activitats culturals mitjançant dinamitzadors socials
	Esports
	Sector audiovisual, mitjançant la promoció d'emissores de ràdio locals i televisions locals

Font: Servei de gestió de programes d'ocupació 3. SOIB

Quadre 40. Distribució territorial acumulada del programa Visibles anys 2015-2019

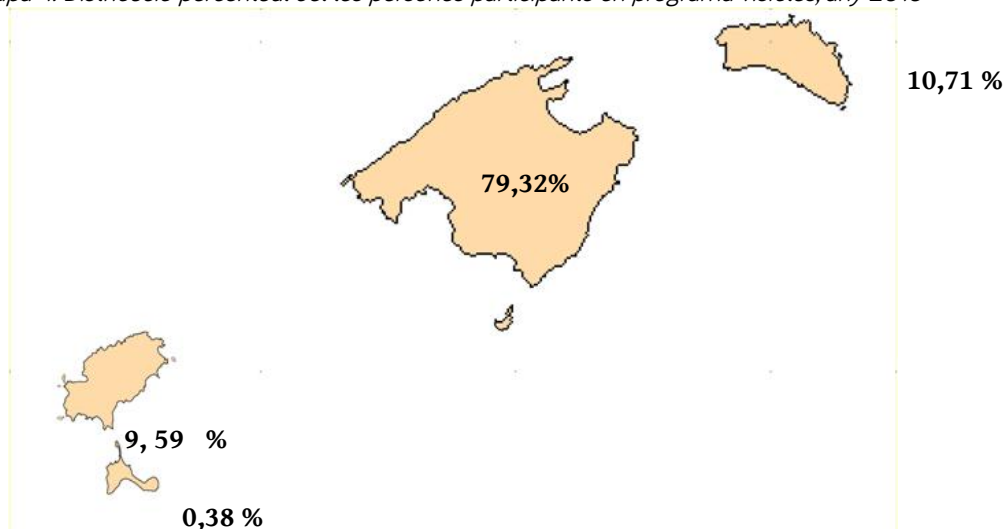
DISTRIBUCIÓ			
TERRITORIAL	HOMES	DONES	TOTAL
Eivissa	149	127	276
Formentera	3	11	14
Mallorca	1.463	756	2.219
Menorca	206	118	324
TOTAL	1.821	1.012	2.833

Font: Servei de gestió de programes d'ocupació 6. SOIB

El programa Visibles històricament està molt masculinitzat (64,28%) pel tipus de serveis i obres d'interès general que promouen les entitats locals que van associades a ocupacions amb alt component de segregació de gènere com les relacionades amb la construcció i el manteniment del medi ambient.

En la distribució territorial dels participants del programa SOIB Visibles destaca que Menorca (11,44%) té un pes major que Eivissa (9,74%) malgrat l'illa Pitiusa té major nombre de demandants registrats al SOIB. No obstant això, els percentatges es van apropant en el transcurs de les convocatòries fins arribar a la mínima diferència entre illes l'any 2019 en tota la sèrie històrica.

Mapa 4. Distribució percentual del les persones participants en programa visibles, any 2019

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

6.2. SOIB Joves Qualificats

El Programa SOIB Joves Qualificats és una mesura de contractació directa de persones joves desocupades menors de 30 anys que estiguin inscrites en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil amb formació acadèmica o professional de grau superior acreditada i que no tinguin experiència laboral.

L'objecte del Programa és facilitar l'adquisició d'experiència laboral través de l'execució d'obres o serveis d'interès general i social en un marc de col·laboració entre el SOIB i les administracions locals de Balears. També hi ha una línia específica per facilitar la contractació de joves amb estudis de grau superior o universitaris per part del sector públic instrumental de la CAIB.

Així doncs, el Servei d'Ocupació finança les despeses salarials i de seguretat social dels joves contractats amb la intenció de millorar la seva ocupabilitat ja que SOIB Joves Qualificats suposa un primer contracte laboral que permet construir la trajectòria professional alineada amb el nivell de qualificació que tenen per evitar el desajust entre estudis cursats i tipus de feina i experiència laboral que adquireixen en les primeres passes cap el mercat laboral.

El Programa SOIB Joves Qualificats va començar l'any 2016 i ja ha generat 1.517 contractacions de joves amb estudis. Cal recordar que malgrat la capacitat i estudis que tenen els joves qualificats, molts d'ells estan a l'atur amb dificultats manifestes per incorporar-se al mercat laboral en un lloc de feina adequat en el nivell de qualificació acreditat.

La varietat dels ens públics instrumentals de la CAIB que participen del Programa SOIB Joves Qualificats permet oferir una gran diversitat de llocs de feina qualificats per a la prestació d'un servei o la realització d'una obra d'interès general en què hi ha cabuda per a trajectòries formatives molt especialitzades en branques com ciències de la salut, medi ambient, educació, serveis socials, enginyeria, econòmiques, dret, arquitectura, esports, música i art, entre moltes altres.

El Quadre 41 mostra la tipologia d'entitats vinculades al Programa de Joves Qualificats, i confirma que es possible executar polítiques actives d'ocupació per a perfils professionals altament qualificats i innovar com a Servei públic d'ocupació a través de la complicitat d'entitats col·laboradores punteres en el seu àmbit de competència malgrat no hagin tingut experiència prèvia en la col·laboració amb el SOIB.

Quadre 41. Entitats participants en el programa SOIB joves qualificat

ENTITATS PARTICIPANTS
Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI)
Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears
Fundació Balear d'Innovació i Tecnologia (BIT)
Fundació per a l'Esport Balear
Ports de les Illes Balears
Institut Balear de la Joventut (IBJOVE)
Servei D'Informació Territorial de les Illes Balears (SITIBSA)
Fundació Institut d'Investigació Sanitària Illes Balears
Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears
Serveis Ferroviaris de Mallorca (SFM)
Fundació Escola Superior d'Art dramàtic de les Illes Balears (ESADIB)
Gestión de Emergencias de las Islas Baleares (GEIBSAU)
Serveis de Millora Agrària i Pesquera (SEMILLA)
Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears
Fundació Orquestra Simfònica Illes Balears
Institut Balear de la Natura (IBANAT)
FOGAIBA
Àgencia Turisme Illes Balears (ATB)
Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental (ABAQUA)
Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears
Universitat de les Illes Balears (UIB)
Institut Balear de l'Habitatge (IBAVI)

Font: Servei de gestió de programes d'ocupació 6. SOIB

Quadre 42. Instruments jurídics emprats per a promoure el programa de joves qualificats i beneficiaris

CONVOCATÒRIA DE SUBVENCIONS A LA CONTRACTACIÓ DE JOVES QUALIFICATS	PARTICIPANTS
SOIB JOVES-QUALIFICATS ENTITATS LOCALS 2016	289
SOIB JOVES-QUALIFICATS ENTITATS LOCALS 2017	467
SOIB JOVES-QUALIFICATS SECTOR PÚBLIC 2017	290
SOIB JOVES-QUALIFICATS ENTITATS LOCALS 2018	291
SOIB JOVES-QUALIFICATS AJUNTAMENTS I SECTOR PÚBLIC 2019	180
TOTAL	1517

Font: Servei de gestió de programes d'ocupació 6. SOIB

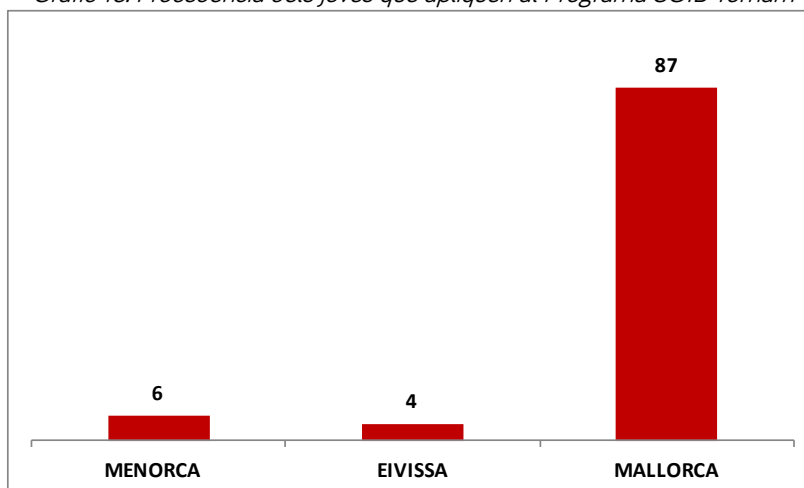
Les convocatòries de subvencions per a la contractació de joves qualificats tenen molt bona acollida entre les entitats promotores siguin de sector públic instrumental com d'entitats locals i actualment més de 1.500 joves amb passat per contractes de fins a 9 mesos amb el consegüent guany d'experiència professional i d'habilitats pràctiques en el món de la feina.

6.3. SOIB Tornam

L'any 2018 es va posar en marxa el Programa SOIB Tornam que és un Pla de retorn del talent de les Illes Balears adreçats a joves de Balears que viuen a l'estranger i volen tornar a casa. El Programa és multicomponent i inclou un servei d'assessorament a persones emigrades en línia, intermediació amb empreses i incentius econòmics per a la contractació indefinida, l'autocupació i el finançament de les despeses logístiques de mobilitat a través del Passaport de tornada.

La iniciativa és innovadora i implica l'ús de noves tecnologies per a la intermediació i l'assessorament amb els joves interessats donat que estan distribuïts arreu del món. Actualment 97 joves s'han interessat i se té constància que el 56% dels participants han retornat.

Gràfic 10. Procedència dels joves que apliquen al Programa SOIB Tornam

Font: Servei d'avaluació i estratègia de polítiques i qualitat dels processos. SOIB

Quadre 43. Característiques dels participants del programa SOIB Tornam

DISTRIBUCIÓ PER EDATS			DISTRIBUCIÓ PER TITULACIÓ			RETORNATS			S'INTERESEN EN	
> DE 30	30 – 40	< 45	SUPERIOR	MITJANA	SENSE TITULACIÓ	SI	NO	SENSE CONFIRMAR	AUTOOCUPACIÓ	COMPTE ALIÈ
24	72	1	87	5	5	42	12	43	54	43

Font: Departament d'orientació i intermediació laboral. Unitat SOIB Tornam. SOIB

El perfil de participants en el Programa SOIB Tornam és d'una persona qualificada, de mitjana edat i amb interès per a desenvolupar un projecte d'autocupació. Actualment ja han tornat 42 persones. La bona acollida inicial malgrat les dificultats manifestes del programa i la possibilitat d'incorporar talent emigrat per la crisi al teixit productiu de les Illes anima a continuar amb el Programa SOIB Tornam com a nova política activa d'ocupació.

6.4. SOIB Dona

SOIB Dona és un programa de foment d'ocupació on es posa el focus en les dones que han estat víctimes de violència masclista. Aquesta iniciativa subvenciona a entitats del sector públic i entitats socials sense ànim de lucre els costos salarials derivats de la seva contractació. El principal objectiu és la inserció laboral. Per aquest motiu, les dones rebran l'orientació i el suport específic de la Xarxa de tutores del SOIB.

Quadre 44. Evolució de la contractació SOIB Dona 2018-2019

SOIB DONA	Any 2018	Any 2019
Dones beneficiàries contracte	87	275

Font: Departament d'orientació i intermediació laboral. Unitat Dona. SOIB

Es tracta d'una iniciativa innovadora, pionera a tot l'Estat, per apoderar econòmicament les dones, amb llocs de feina que s'adaptin al seu perfil professional i interessos. Una vegada la dona participant acaba la seva contractació temporal, tenen prioritat per accedir a intermediació laboral, ajuts per fomentar la seva contractació a empreses privades, ajuts per a l'autoocupació o formació professional per a l'ocupació.

L'itinerari integral d'ocupació amb les dones víctimes de la violència masclista no acaba amb la seva contractació amb el programa SOIB dona. És un itinerari continu, revisable i que construeix lligams de complicitat entre la beneficiària i la tutora per assegurar la plena incorporació en el mercat de treball.

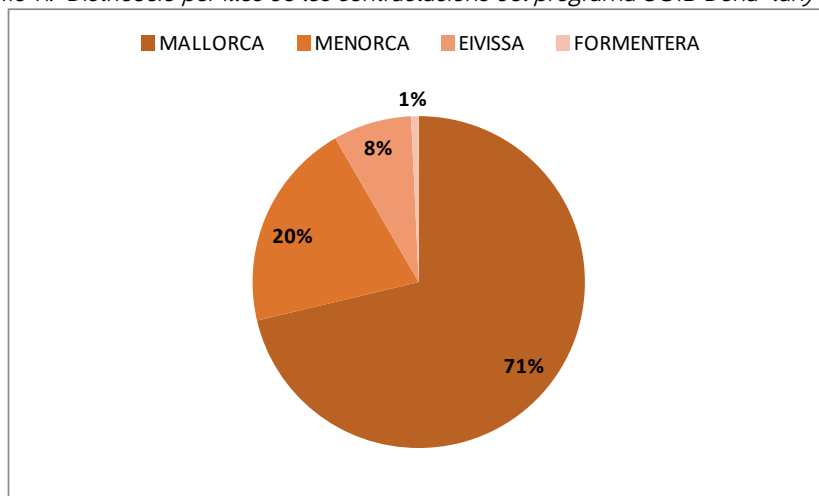
Quadre 45. Ocupacions en les que s'insereixen les participants del programa SOIB Dona

TIPOLOGIA D'OCCUPACIONS EN LES QUE ES CONTRACTEN PARTICIPANTS DE SOIB DONA	Nº LLOCS DE FEINA	ACUMULAT
ADMINISTRACIÓ Administratives, aux. adms., recepcionistes, telefonistes, informadores, bidells i similars	137	50%
NETEJA Peones, brigada, operari, taller, jardineria, bugaderia, aux. de serveis	101	36%
LLOCS QUALIFICATS La majoria relacionats amb sector sociosanitari	11	4%
EDUCACIÓ Monitores, ajudants menjador, aj. treballadores familiars, aj. educació infantil	5	2%
SOCIOSANITARI Cuidadores, perruqueres, cuineres, aj. cuina	15	6%
COMERÇ I MÀRQUETING Dependents, comunicació	6	2%
TOTAL	275	100%

Font: Departament d'orientació i intermediació laboral. Unitat Dona. SOIB

L'any 2019 van ser 275 les dones víctimes de la violència masclista contractades a través del Programa de foment SOIB Dona amb la col·laboració de 91 entitats diferents entre les que s'inclouen ens locals, entitats sense ànim de lucre, entitats del sector públic instrumental, associacions empresarials i sindicats.

Gràfic 11. Distribució per illes de les contractacions del programa SOIB Dona l'any 2019

Font: Departament d'orientació i intermediació laboral. Unitat Dona. SOIB

Les entitats amb les que es coordina periòdicament la Xarxa d'Orientació per a les dones víctimes de violència masclista del SOIB són els serveis socials municipals, l'Institut Municipal d'Afers Socials, el Centre d'Informació de la Dona (Consell de Mallorca), l'Institut Balear de la Dona, el Centre Assessor de la Dona i Serveis Socials (Menorca), l'Oficina de la dona (Eivissa i Formentera), el Servei d'Atenció Integral a Víctimes de Violència de Gènere de l'Ajuntament de Palma, l'Oficina d'Atenció a víctimes de delictes dels Jutjats, la Fundació IRES, el Casal Petit, PalmaActiva, el Casal Ariadna, el SEPE, la Creu Roja, el Servei Acol·lida Municipal, el Centre d'Atenció a Drogodependències, la Policia Municipal, INTRESS i el Projecte socioeducatiu NAÜM.

Les tutores especialitzades en dones víctimes de la violència masclista han promogut 542 itineraris integrals d'inserció que complementen el programa SOIB dona. No totes les dones estan en condició immediata d'incorporar-se a un lloc de feina i per això cobra especial importància la tasca de les orientadores especialitzades. La taxa d'inserció posterior a la participació en el programa és del 34%.

En darrer lloc, cal dir que l'any 2019 el programa SOIB Dona ha estat considerat com a bona pràctica en matèria d'ocupació per part de la Comissió Europea a través de la Xarxa Europea de Serveis Públics d'Ocupació (EU PES NETWORK)

6.5. Programes de bonificacions i suport a la contractació

La Direcció General de Treball i Salut laboral gestiona diverses convocatòries d'ajudes per fomentar la integració de les persones que tenen majors dificultats en incorporar-se en el mercat laboral tant ordinari com protegit.

Resulta fonamental incorporar les persones en risc d'exclusió social, els joves amb especials dificultats, aturats de llarga durada i les persones amb discapacitat en el mercat laboral per evitar que tornin inactius (OIT, 2015). És un pas fonamental per a la seva adequada integració social.

FOMENT D'OCUPACIÓ	DEFINICIÓ	Any 2015	Any 2016	Any 2017	Any 2018	Any 2019
Programa de foment de creació i manteniment de l'ocupació de persones discapacitades mercat protegit	Ajudes a la contractació a través de centres especials d'ocupació de persones discapacitades o en risc d'exclusió social que endemés són aturats de llarga durada.	1.029	1.250	1.369	1.250	1.454
Programa de foment de creació i manteniment de l'ocupació de persones discapacitades mercat ordinari	Ajudes a la contractació indefinida a través d'empreses privada de persones discapacitades tant jornada parcial com total.	97	92	105	100	63
Programa de foment de creació i manteniment de l'ocupació en col·lectius prioritaris; risc d'exclusió, joves, aturats de llarga durada	Ajudes a la contractació a través d'empreses privades de persones joves, majors o aturats de llarga durada o en risc d'exclusió social	172	126	9	140	3
TOTAL		1298	1468	1483	1490	1520

Font: Direcció General de Treball i Salut laboral

Les dades indiquen que els darrers anys la Direcció General de Treball i Salut laboral ha fet un esforç considerable en subvencionar la contractació de les persones amb majors dificultat d'inserció laboral a través de tres programes clau arribant a 7.259 demandants d'ocupació.

L'esforç per a la contractació i manteniment de la inserció laboral s'ha centrat principalment en les persones discapacitades dins el mercat de treball protegit i en segon lloc, en el mercat de treball ordinari.

La clau de volta de la inserció laboral de les persones amb discapacitat s'articula en torn en els centres especials d'ocupació, empreses que en la seva estructura i organització s'ajusten a qualsevol empresa ordinària però que tenen com objectiu principal proporcionar als treballadors amb discapacitat la possibilitat de fer un treball productiu i remunerat, adequat a les seves característiques. Per altra banda, les unitats de suport són equips multidisciplinars que donen suport en els treballadors que per raó del seu tipus de discapacitat puguin necessitar-lo, com aquells que tenen paràlisi cerebral o acrediten un grau del 65 % de discapacitat o superior.

També destaquen els esforços de la Direcció General de Treball i Salut laboral en matèria de foment i manteniment de la contractació dels col·lectius més vulnerables vers al mercat de treball arribant a 450 subvencions a la contractació des de l'any 2015.

La creació d'ocupació en el mercat protegit també ha crescut en tota la sèrie de dades (+41,3%) i no únicament de manera interanual (+16.32%) a través de 40 Centres especials d'ocupació i 60 unitats de suport.

7. SUPORT A L'EMPREDORIA I AL TEIXIT EMPRESARIAL

El suport a l'emprenedoria complementa la cartera bàsica de serveis i programes que executa el SOIB. Donada la complexitat dels processos de promoció de l'emprenedoria cal que intervinguin altres agents especialitzats de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball com la Direcció General de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Circular i Social, la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut laboral i també l'Institut d'Innovació Empresarial (IDI)

Totes les actuacions queden emmarcades dins el Pla de Foment de l'Autocupació i promoció de l'emprenedoria 2017-2020 que reforça la cooperació entre els diferents agents i l'aprofitament de la perícia dels professionals en emprenedoria alhora d'alienar recursos de finançament.

El SOIB detecta a les oficines d'ocupació demandants d'ocupació interessats en emprendre a través d'accions de motivació i informació bàsica per a l'autocupació. Posteriorment, els demandants interessats són derivats a l'IDI on reben un suport especialitzat per a la clarificació de l'idea de negoci, l'elaboració del pla d'empresa, la recerca i sol·licitud de subvencions, la millora de les competències empresarials o els processos de gestió, la internacionalització o qualsevol altre demanda que tingui l'emprenedor o empresa ja constituïda.

De manera complementària, la Direcció General de Treball i Salut Laboral així com la Direcció General de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Circular i Social desenvolupen diverses convocatòries de subvencions per a fomentar l'autocupació, la incorporació de socis treballadors a societats laborals o cooperatives i la consolidació de l'economia social com a mecanisme de creació d'ocupació i promoció econòmica. El Pla d'Autocupació dona prioritat en rebre finançament els projectes que han estat avaluats i assessorats per l'IDI, la qual cosa ajuda a incrementar la probabilitat de supervivència del projecte empresarial i la optimització de recursos públics.

Quadre 47. Resum d'actuacions en autoocupació, emprenedoria i economia social pendent d'empresa

EMPREDORIA, AUTÒNOM I ECONOMIA SOCIAL	Definició	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Informació i Motivació per a l'autocupació des del servei d'orientació del SOIB	Demandants que han rebut a les oficines del SOIB un servei d'informació i motivació a l'autocupació o derivació a una entitat especialitzada en emprenedoria	46	9	354	52	56	125
Assessorament especialitzat en emprenedoria des de l'oficina de l'emprenedor i l'empresa de l'IDI	Demandants que han rebut assessorament i sessions d'orientació especialitzada en matèria d'emprenedoria: assistències tècniques, localització de fonts de finançament i formació en competències emprenedores	-	276	286	279	637	653
Validacions Plans d'empresa	Projectes empresarials viables una vegada ha estat analitzada i revisada la idea emprenedora de manera consensuada entre el demandant i l'IDI la qual cosa dóna accés a subvencions pel foment de l'autocupació	-	-	-	-	234	421
Jornades ICAPE	Formació en emprenedoria a joves del sistema educatiu reglat, alumnes de formació professional i de programes de mixtes de formació i ocupació del SOIB	3.004	2.041	3.004	3.366	2.838	2.816
Ajudes en els autònoms per a l'inici de l'activitat emprenedora des de la DGT	Ajuts econòmics per a fomentar la creació d'ocupació autònoma amb la finalitat de facilitar la constitució de persones desocupades en treballadors autònoms o per compte propi	104	106	221	247	350	351
Ajudes a la incorporació de socis en cooperatives i foment de l'economia social des de la DGT	Ajudes destinades a fomentar la incorporació de persones desocupades inscrites com a demandants d'ocupació i de treballadors vinculats a l'empresa mitjançant contractes de treball de caràcter temporal com a persones sòcies treballadors de cooperatives i societats laborals	6	9	17	21	6	7
TOTALS		3.160	2.441	3.882	3.965	4.121	4.373

Font: SOIB, Direcció General de Treball i Salut laboral, Direcció General d'emprenedoria i economia social i l'IDI

El SOIB endemés finança, desplega i coordina la Xarxa d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), que són personal tècnic incorporat en els municipis de Balears amb l'encomana de

dinamitzar l'emprenedoria i les noves oportunitats d'ocupació que puguin sortir en les activitats econòmiques tradicionals o emergents del territori.

Les dades indiquen que l'actuació integral pel foment de l'emprenedoria i l'autocupació feta des de les diferents unitats administratives de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball s'ha incrementat any darrera any fins arribar a les 4.373 actuacions de l'any 2019.

7.1. L'Oficina de l'Emprenedor i l'Empresa de l'IDI: *Servei i empen*

El *Servei i empen* és el principal servei d'informació empresarial de la CAIB i bàsicament està dirigit a persones interessades en iniciar una activitat empresarial i també a les empreses que volen fer créixer el seu negoci. Ofereixen assessorament específic consistent en l'anàlisi de viabilitat de la idea de negoci, estructuració del pla d'empresa, formació per a emprenedors, informació sobre la tramitació necessària per a la posada en marxa de l'activitat econòmica, localització de finançament, internacionalització, consolidació i suport al creixement de l'empresa.

Quadre 48. Actuacions d'impuls de l'emprenedoria

IMPULSD' EMPRENEDORIA	Any2015	Any2016	Any2017	Any2018	Any2019
Assessorament i assitències emprenedors	276	286	279	637	653
Validacions plans d' empreses subvencions autocupació	ND	ND	ND	234	421
Visites municipi i formació AODL	22	8	10	4	56
Fires especialitzades en emprenedoria i participació institucional a premis	ND	ND	ND	8	10
TOTAL	298	294	289	883	1140

Font: Servei i empen. IDI

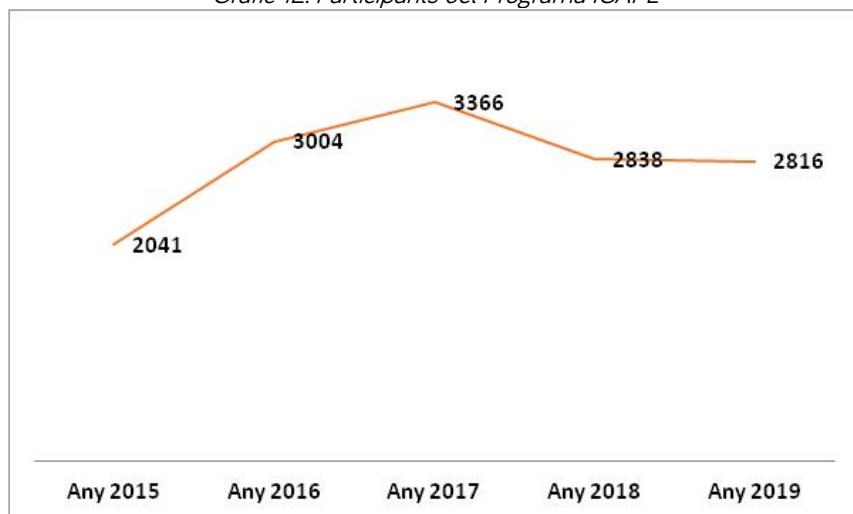
Cada servei d'atenció a l'emprenedor implica dues hores d'anàlisi de negoci amb mapes mentals i un informe dels tràmits necessaris de caràcter personalitzat. A més a més, també es fa assessorament tècnic in situ, es visiten municipis i teixit productiu local i s'imparteixen jornades de formació a l'emprenedor. El Servei està compost per 3 experts a Mallorca i 1 a Eivissa. Les dades indiquen que el Pla de Foment de l'Autocupació i promoció de l'emprenedoria 2017-2020 ha esperonat l'impuls de l'emprenedoria arribant a les 1.140 accions a l'any 2019

Per altra banda, cal destacar que actualment la xarxa d'AODL fa de suport a les actuacions de l'IDI, ja que actua de dinamitzador local de les oportunitats econòmiques a petita escala. Això fa que el nombre de jornades fetes pel personal de l'IDI i les visites a municipis hagin disminuït respecte anys anteriors perquè part de les actuacions en el terreny han estat assumides pels AODL sota el lideratge del *Servei i empen* alhora que es fa emprar eines col·laboratives telemàtiques.

7.2. El Programa ICAPE

El Programa Impuls a les Capacitats Emprenedores (ICAPE) és una iniciativa de l'IDI per la qual imparteix jornades formatives sobre emprenedoria i autoocupació en el sistema educatiu reglat i en el subsistema de formació professional per a l'ocupació. L'objectiu del Programa és fomentar l'esperit emprenedor, veure l'autocupació com una opció a tenir en compte, explicar les nocions bàsiques d'un projecte empresarial i els recursos a l'abast de l'emprenedor a les Illes Balears.

Gràfic 12. Participants del Programa ICAPE

Font: IDI

Dins el Programa ICAPE s'inclouen les Jornades formatives sobre emprenedoria i autoocupació adreçades als participants que cursen programes mixtos de formació i ocupació així com aquells que fan accions formatives adreçades a persones desocupades i que tenen perfil emprenedor.

Quadre 49. Jornades formatives sobre emprenedoria i autoocupació del Programa ICAPE

ICAPE	Any2014	Any2015	Any2016	Any2017	Any2018	Any2019
Cursos de formació del SOIB que han inclòs un Taller ICAPE	22	27	10	10	10	11
Núm. Alumnes participants	276	352	123	125	125	127

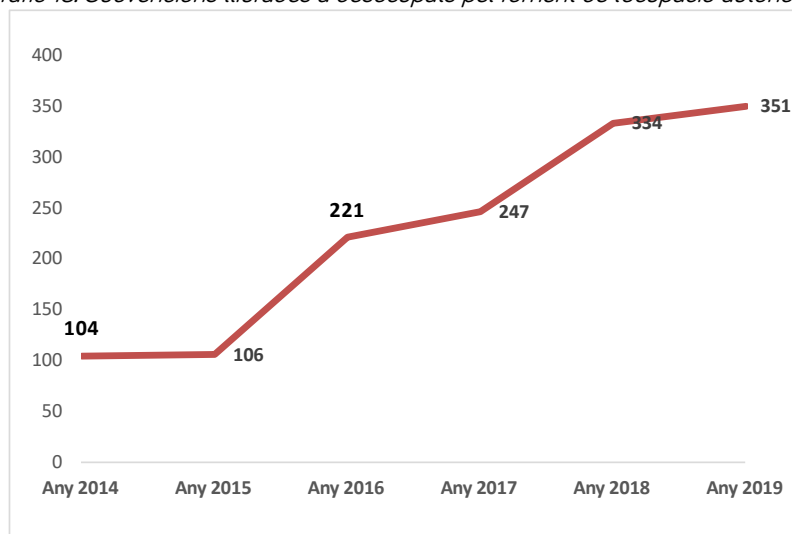
Font: IDI

No tota la formació finançada pel SOIB inclou un taller de foment de l'emprenedoria del Programa ICAPE. Únicament s'imparteix en les accions formatives on la temàtica o les característiques dels demandants segons el seu itinerari personalitzat d'ocupació indiquen que tenen més possibilitats d'engegar un projecte emprenedor. Alguns exemples de cursos que inclouen el taller ICAPE són els de confecció i publicació de pàgines web, desenvolupament d'aplicacions amb tecnologies web, muntatge i manteniment d'instal·lacions elèctriques de baixa tensió, eficiència energètica, manteniment de sistemes microinformàtics, creació i gestió de microempreses o web 2.0 per a la gestió i comercialització d'empreses.

7.3. El programa de subvencions a l'autocupació

El programa de foment de l'ocupació autònoma consisteix en la concessió directa de subvencions per facilitar la constitució de persones aturades en treballadors autònoms o pel seu compte. Està regulat per l'Ordre de Treball i Assumptes Socials 1622/2007, de 5 de juny, i es finança amb fons estatals de la Conferència Sectorial d'Ocupació i de manera complementària amb fons autonòmics propis.

Gràfic 13. Subvencions lliurades a desocupats pel foment de l'ocupació autònoma

Font: Direcció General de Treball i Salut laboral

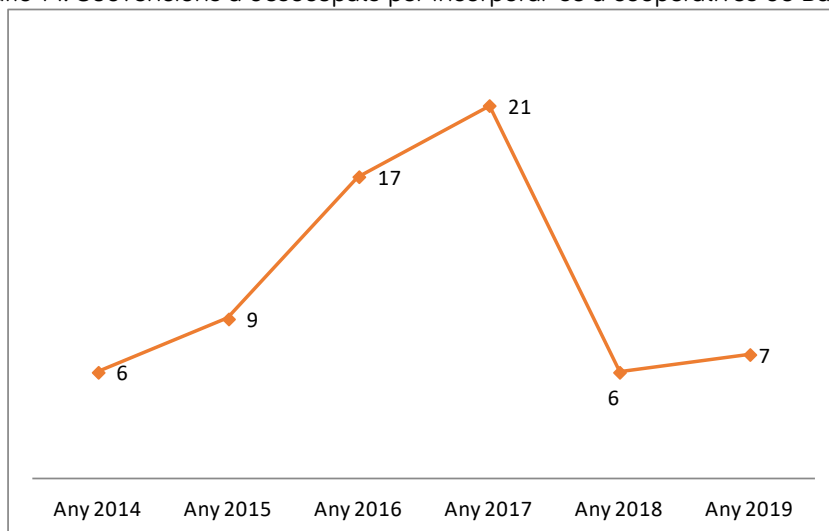
L'evolució de les subvencions lliurades pel foment de l'ocupació autònoma per part de la Direcció General de Treball i salut laboral mostra un creixement positiu general en el nombre de beneficiaris que va en línia amb l'assessorament en emprenedoria. Sembla que la millora en el sistema d'avaluació del projecte emprenedor i la seva vinculació amb subvencions a la promoció de l'autocupació així com per la positiva conjuntura de mercat de laboral fa que l'emprenedoria sigui una opció atractiva per a molt de desocupats.

Oferir una alternativa per a l'autocupació en els demandants aturats que estigui suportada per l'oficina de l'emprenedor i hi hagi finançament públic per a la posada en marxa de l'idea de negoci esdevé la clau de volta del sistema de suport a l'emprenedor de les Illes Balears. Això, permet l'articulació dels itineraris individuals d'ocupació des de la perspectiva de l'emprenedoria i l'ocupació pel seu compte.

7.4. El programa de subvencions a l'economia social

Consisteix en la concessió de subvencions dirigides a fomentar la incorporació amb caràcter indefinit com a socis treballadors en cooperatives i/o societats laborals a persones aturades o a treballadors amb contracte temporal dins la mateixa cooperativa o societat laboral en la qual s'integren com a socis. El programa també té una línia de suport a la creació i modernització d'empreses de l'economia social, sanejament financer, difusió del model i manteniment d'estructures organitzatives.

Gràfic 14. Subvencions a desocupats per incorporar-se a cooperatives de Balears

Font: Direcció General de Treball i Economia Social

L'informe del Parlament Europeu sobre l'economia social (Toia, 2009) destaca la importància del model cooperativista com a sistema productiu i de serveis propi de l'economia mixta de la Unió Europea que es caracteritza per una elevada ràtio d'estabilitat laboral i qualitat en l'ocupació.

Malgrat a Balears hi ha altres fórmules jurídiques més emprades per emprendre i desenvolupar iniciatives empresarials, la Conselleria de Turisme, Ocupació i Treball promou la diversificació i el sosteniment de les iniciatives basades en el model de l'economia social amb el programa de foment de l'ocupació en cooperatives i societats laborals.

7.5. La xarxa d'AODL

Els Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL) són treballadors contractats per les corporacions locals o les entitats dependents o vinculades, i que tenen com a missió principal col·laborar en la promoció i la implantació de les polítiques actives d'ocupació, el foment de l'ocupació i l'orientació per a la generació d'activitat empresarial, dins un marc de sostenibilitat, equitat i visió de gènere. La col·laboració es desenvolupa en el marc de l'actuació conjunta i acordada de l'entitat contractant i el SOIB.

S'observa que hi ha 3 grans tipus d'actuacions adreçades a fomentar el desenvolupament local:

- Projectes amplis i integrals a municipis on ja existia trajectòria d'AODL.
- Projectes específics a municipis petits on la finalitat de la contractació de l'AODL és donar suport a l'arrelament de les polítiques actives d'ocupació promocionades pel SOIB.
- Projectes enfocats cap a l'emprenedoria i l'autocupació a municipis on la gestió de les polítiques actives d'ocupació ja està coberta i es vol promocionar l'esperit empreneur.

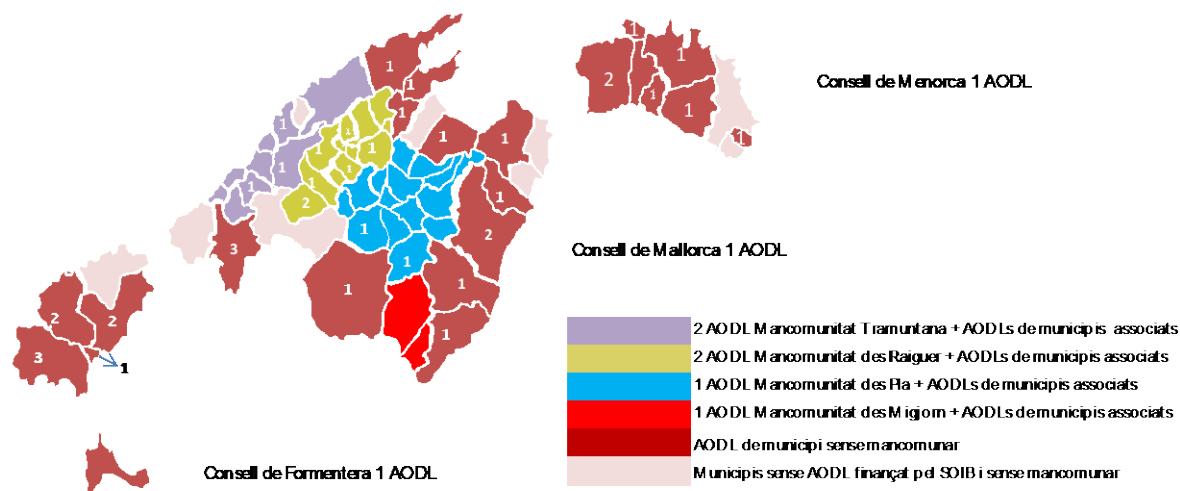
Quadre 50. Estructura de la xarxa d'AODL a les Illes Balears, any 2019

XARXA AODL			
NOVES INCORPORACIONS AODL FINANÇATS PEL SOIB		SUBTOTAL ANUAL	
Any 2016	40	40	Any 2016
Any 2017	3	43	Any 2017
Any 2018	7	50	Any 2018
Any 2019	18	68	Any 2019
TOTAL		68	

Font: SOIB

La convocatòria que va restablir la Xarxa AODL va ser la de l'any 2016 i posteriorment s'han anat incorporant altres AODLs en els territoris que no tenien i ho sol·licitaven. L'any 2019 es va refer la convocatòria de subvencions per a la contractació d'AODLs amb la finalitat de millorar la seva estabilitat contractual i permetre una vinculació triennal amb l'entitat promotora, la qual cosa implica que la Xarxa d'AODLs tenguí actualment 68 professionals finançats pel SOIB, i constitueix la línia d'actuació d'impuls de polítiques de desenvolupament local com a part de la prioritat núm. 7 de modernització del SOIB del Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2017-2020.

Mapa 5. Cobertura territorial dels AODLs finançats pel SOIB a municipis, mancomunitats i consells a l'any 2019

Font: Servei de gestió de programes d'ocupació 1. SOIB

El mapa mostra com la Xarxa d'AODL finançats pel SOIB arriba a la immensa majoria de municipis de les Illes i les poques excepcions poden quedar quasi cobertes a través dels AODLs del Consells insulars. Per a donar major continuïtat a la Xarxa d'AODL l'any 2019 s'ha redissenyat la convocatòria de subvencions amb la finalitat de dotar de major estabilitat el personal tècnic adscrit a les entitats locals com AODL i es preveu un programa capacítador ambiciós que durà a una reforma en profunditat de les tasques i activitats que habitualment fan.

8. CONCLUSIONS

Enguany és el quart any consecutiu que el Govern de les Illes Balears presenta un estudi sobre les polítiques d'ocupació desenvolupades per part de l'administració autonòmica. L'Informe Polítiques actives d'ocupació ja s'ha constituït com una activitat anual de transparència i divulgació de l'acció de govern en el mercat de treball a través del Pla d'Ocupació de Qualitat 2017-2020.

Una primera aproximació indica que l'aposta decidida del Govern de les Illes Balears per les polítiques actives d'ocupació s'ha traduït en un increment del nombre de beneficiaris, en una major diversitat de programes i serveis adreçats a combatre l'atur, a millorar la qualificació dels treballadors i a facilitar l'activitat productiva i de serveis del teixit empresarial de les Balears.

S'han millorat les sèries de dades cercant el contrast amb els serveis gestos i les bases de dades i s'ha complementat la informació disponible de l'any 2017 i 2018 una vegada s'han resolt les dificultats en l'explotació dels aplicatius del Sistema Nacional d' Ocupació. També s'ha incorporat la informació dels nous programes iniciats l'any 2018 i consolidats al 2019.

El SOIB com a unitat administrativa responsable de les polítiques actives de les Illes Balears desplega un catàleg ampli d'actuacions que inclou solucions especialitzades en orientació laboral, formació professional per a l'ocupació, intermediació laboral, foment de l'ocupació, suport a l'emprenedoria i desenvolupament local.

De fet, han estat diversos organismes especialitzats en el món del treball com el SEPE, la DG d'Ocupació, Inclusió i Assumptes socials de la Comissió Europea o l'Organització Internacional del Treball que han recollit alguns programes i actuacions del SOIB com a bones pràctiques transferibles a altres Serveis públics d'ocupació.

La consecució de la fita d'un mercat laboral més inclusiu i de qualitat no seria possible sense la participació clau d'altres agents públics autonòmics en l'execució de polítiques actives d'ocupació com són la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació, Direcció General de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Social i Circular, la Direcció General de Formació Professional i Formació Docent, l'Institut d'Innovació Industrial de les Illes Balears, i l'Institut de Qualificacions Professionals de les Illes Balears.

També cal destacar la varietat d'organitzacions col·laboradores en l'execució de polítiques actives ja que abasta les associacions empresarials i sectorials, les entitats sense ànim de lucre, les fundacions, el sector públic instrumental, les administracions locals i els seus ens dependents, els centres de formació públics i privats, les grans empreses, les mitjanes i les microempreses. Totes i cada una d'elles col·laboren en el catàleg de serveis que finança el Govern de les Illes Balears per fer un mercat laboral més eficaç i eficient.

A un territori com les Balears on la població activa era de 647.200 persones l'any 2019 segons l'enquesta de població activa saber què 104.059 persones han fet servir el serveis d'orientació laboral demostra la importància del SOIB com a agent estratègic en les transicions laborals que es donen a les Illes anualment. Cal incidir en la data perquè implica un creixement de quasi el 10 % respecte 2018 en un context generalitzat de reducció de l'atur en les oficines del SOIB i consegüentment de menor demanda generalitzada de serveis per part de la ciutadania.

A més a més, l'evolució cap a un model d'atenció basat en itineraris personalitzats d'ocupació suposa una millora qualitativa en l'atenció en els demandants d'ocupació. S'han realitzat 9.741 diagnòstics d'ocupabilitat, 22.102 accions d'Assessorament per a l'ocupació, 12.678 acompanyaments cap a l'ocupació i 153.601 accions d'informació professional. Tota aquesta tasca ingent d'orientació laboral s'ha vertebrat seguint els estàndards de qualitat que se'n deriven de la Cartera bàsica de serveis del Sistema Nacional d'Ocupació avançant cap a un model de major personalització de serveis en torn en itineraris personalitzats d'ocupació per a què les persones inscrites en el SOIB aconseguixin les seves fites professionals.

Una altra novetat de l'any 2019 són els resultats de la sectorialització i aplicació de metodologies específiques en diferents col·lectius com els nous programes SOIB aturats de llarga durada, SOIB joves i el desplegament de l'oficina especialitzada en l'Escola d'Hoteleria de les Illes Balears dins el marc general d'actuació anomenat SOIB Empreses.

També és important destacar que els programes i serveis del SOIB per a persones aturades de llarga durada i joves s'han alineat en els Plans nacionals de lluita contra l'atur juvenil i el Pla nacional reincorpora-T per a persones aturades de llarga durada

Al mateix temps, el SOIB és la principal ajuda de les empreses i dels demandants per casar les seves necessitats, ja que l'any 2019 va atendre a 26.186 demandants d'ocupació pels 11.424 llocs de feina que va gestionar i va preseleccionar 14.333 candidatures. No hi ha cap altre agent a Balears capaç de mobilitzar aquest volum de capital humà, gestionar les necessitats de personal de 2.406 empreses i, a més a més, tenir èxit en la cobertura de les ofertes que li confien les empreses perquè manco del 2% de les ofertes gestionades pel Servei d'Intermediació Laboral varen sol·licitar certificat d'insuficiència de demandants adequats i disponibles.

La formació professional per a l'ocupació és el braç qualificador del SOIB i s'articula en torn a una varietat de programes per donar cobertura a múltiples casuístiques i promoure l'aprenentatge continu al llarg del cicle laboral. Així doncs, s'ofereix formació per a desocupats, ocupats, col·lectius vulnerables, programes mixtes de formació i ocupació, formació en idiomes i noves tecnologies, avaluació en competències clau, acreditació de l'experiència professional, i també hi ha espai per posar en marxa solucions innovadores arreu de l'Estat com són les Beques d'Èxit, la Formació Dual basada en certificats de professionalitats i la Formació amb compromís de contractació. Els resultats són encoratjadors i impulsen el SOIB a continuar diversificant les actuacions en formació professional per a l'ocupació en un dels territoris de la Unió Europea amb major índex de fracàs escolar i baix nivell de qualificació de la població activa.

El foment de la contractació temporal com a política activa d'ocupació s'ha recuperat totalment per part del SOIB ja que l'acumulat des de l'any 2015 fins al 2019 implica 4.350 contractacions ofertes a través dels programes SOIB Visibles i SOIB Joves Qualificats. Endemés, els programes de contractació del SOIB estan dissenyats i complementats amb dispositius d'orientació per assegurar la reincorporació sostinguda en el mercat de treball de les persones majors de 45 anys i/o aturats de llarga durada, donant una veritable oportunitat laboral als menors de trenta anys adequada en el seu nivell de qualificació i oferint noves alternatives en els joves que emigraren per la crisi i a les dones víctimes de la violència masclista.

Per altra banda, la Direcció General de Treball i Salut Laboral ha incrementat les bonificacions per a la contractació i el manteniment dels llocs de feina de persones discapacitades i en risc d'exclusió arribant a 1.454 contractacions durant l'any 2019.

El suport a l'emprenedoria del Govern de les Illes Balears desenvolupat a través del SOIB, l'IDI i la Direcció General de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Social i Circular arribar a 358 bonificacions a demandants d'ocupació interessats en engegar un projecte empenedor en modalitat d'autocupació o d'economia social després d'avaluar i validar 421 Plans d'empresa. A més a més, la Xarxa d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local està establerta i vertebrada territorialment les oportunitats de creixement econòmic i d'ocupació a nivell local.

En definitiva, les dades de l'any 2019 indiquen que el Pla d'Ocupació de Qualitat 2017-2020 comença a estar madur en la consecució de les seves fites i el Govern de les Illes Balears ofereix en els ciutadans/es de Balears un conjunt mereixedor de polítiques actives d'ocupació que incrementa les seves possibilitats d'inclusió en el mercat de treball i alhora afavoreixi el creixement econòmic sostenible.

9. BIBLIOGRAFIA

ALEGRE, Joaquín (2010): «Valoració de l'efecte sobre la inserció laboral dels cursos de formació professional dirigits a persones en atur». Estudis Laborals OTIB, 9.

ALOMAR, Laura; CAPARROS, Francisco; GAYÀ, Antoni; MATEU, Josep; RIBAS, Maria del Mar i SENDRA, Joan (2016): «Anàlisi de la precarietat laboral a les Illes Balears». Estudis Laborals OTIB, 22.

ARELLANO, Alfonso (2010): «Do training programs get the unemployed back to work? A look to Spanish experience». Revista de economía aplicada, 52.

BALLESTER, Miguel i CAPARROS, Francisco (2018): «Informe anual de formació professional per a l'Ocupació 2017» SOIB

BETCHERMAN, Gordon; OLIVAS, Karina i DAR, Amit (2004): «Impact of active labour market programs: new evidence from evaluations with particular attention to developing and transition countries». World Bank Social Protection Discussion Paper, 402.

CALIENDO Marco i SCHMILD, Ricardo (2016): «Youth unemployment and active labor market policies in Europe». Iza Journal of Labor Policy.

CAPARRÓS, Francisco (2012): «Les Escoles Taller, Cases d'Ofici i Tallers d'Ocupació a les Illes Balears: un quart de segle de formació en alternança amb l'ocupació (1985-2011). Valoració i propostes de futur.» Politics and territories, 2.

CUETO, Begoña i SUAREZ Patricia (2014): «A review of active and passive labour market policies in Spain». Munich Personal RePEc Archive MPRA Paper, 60648.

DE LA RICA, Sara (2016): «Políticas activas de empleo: una panoràmica». Fedea Policy Paper, 1.

EUROPEAN UNION. EUROSTAT (2014): «Eurostat Regional yearbook 2014. Statistical books». Luxemburg: Publications Office of the European Union.

EUROPEAN UNION. DGMARE (2018): «Lifelong learning, mobility and new training programs in the blue economy: Best practices and user stories ». Luxemburg: Publications Office of the European Union.

FUNDAE (2016): «La formación en las empresas».

GUERRERO, Carmen; RIBAS, Maria del Mar i SENDRA, Joan (2017): «Anàlisi de la inserció laboral dels titulats en formació professional a les Illes Balears». OTIB.

JANSEN, Marcel (2016): «El reto de la inserción de los desempleados de larga duración». Fedea Policy Paper, 6.

IDI (2016): «Mapping clusters de les Illes Balears».

KHUN, Peter (2014): «Internet as labor market matcher». Iza Journal of Labor Policy, 14.

KLUGE, Jochen (2010): «The effectiveness of European active labor market programs». Labour Economics, 17.

LUNDSTRÖM, Andres i STEVENSON, Louis (2005): «Entrepreneurship Policy: Theory and Practice». Springer Science.

MARTIN, John (2015): «Activation and ALMPs in OECD countries: stylised facts and evidence on their effectiveness». Iza Journal of Labor Policy, 44.

MARTIN, John i GRUBB, David (2001): «What works and for whom: a review of OECD countries' experiences with active labour market policies». Working Paper 2001:14, Paris: OECD, 2001.

MARTELL, Catalina i RIBAS, Maria del Mar (2020): «Informe anual del mercat de treball a les illes Balears». OTIB.

OIT (2014): «España. Crecimiento con empleo». Studies on growth with equity – Ginebra: OIT, 2015.

OIT (2015): «Trabajo decente para personas con discapacidad: promoviendo derechos en la agenda global de desarrollo». Oficina Internacional del Trabajo – Ginebra: OIT, 2015.

ICON (2018): «Evaluación externa de la iniciativa del aprendizaje comparado del SNE. Informe de síntesis sobre el 2º ciclo España» Red Europea de Servicios Públicos de Empleo. Comisión Europea.

POU, Llorenç (2017): «Els reptes de les polítiques actives d'ocupació en el context de reactivació econòmica». Anuari del Treball de les Illes Balears. Govern de les Illes Balears.

ROSHOLM, Michael (2014): «Do case workers help the unemployed? Evidence for making a cheap and effective twist to labor market policies for unemployed workers». Iza World of Labor, 72.

SOIB (2016): «Informe d'avaluació de la Formació Professional per a l'Ocupació de les Illes Balears».

TOIA, Patricia (2009): «Informe sobre economia social». Comissió d'Ocupació i Assumptes Socials, Unió Europea.

10. LLISTAT DE QUADRES

- [Quadre 1. Resum actuacions en polítiques actives d'ocupació fetes quadrienni 2016-2019](#)
- [Quadre 2. Evolució pressupostària per a Polítiques Actives d'Ocupació per Programes de despesa](#)
- [Quadre 3. Evolució històrica de l'atur i demanda registrada al SOIB](#)
- [Quadre 4. Actuacions principals d'orientació laboral des de les oficines del SOIB](#)
- [Quadre 5. Persones ateses pel Servei d'Orientació Laboral de les oficines del SOIB](#)
- [Quadre 6. Orientació laboral de les entitats especialitzades amb col·lectius vulnerables](#)
- [Quadre 7. Requisits accés Garantia Juvenil](#)
- [Quadre 8. Distribució per edat i sexe dels beneficiaris de Garantia Juvenil 2019](#)
- [Quadre 9. Evolució de les atencions en els Punts d'Orientació Acadèmica Professional](#)
- [Quadre 10. Tipologia d'atencions del POAP l'any 2019](#)
- [Quadre 11. Evolució de les empreses ateses pel SOIB en matèria d'intermediació laboral](#)
- [Quadre 12. Evolució dels beneficiaris de la intermediació laboral en el SOIB](#)
- [Quadre 13. Evolució de les col·locacions gestionades pel SOIB](#)
- [Quadre 14. Evolució dels certificats d'insuficiència a Balears](#)
- [Quadre 15. El SOIB a la xarxa Eures](#)
- [Quadre 16. Evolució de les actuacions de registre i assessorament de la plataforma contr@ta](#)
- [Quadre 17. Evolució dels centres de formació professional per a l'ocupació pública a les Balears](#)
- [Quadre 18. Descripció iniciatives de formació SOIB](#)
- [Quadre 19. Taxa de cobertura de certificats de professionalitat per famílies professionals a Balears](#)
- [Quadre 20. Evolució certificats de professionalitat i acreditacions parcials acumulables expedides](#)
- [Quadre 21. Evolució de la distribució territorial dels certificats de professionalitat expedits](#)
- [Quadre 22. Distribució per famílies professionals dels certificats de professionalitat expedits l'any 2019](#)
- [Quadre 23. Volum de participants segons la formació oferta que gestiona el SOIB](#)
- [Quadre 24. Participants accions formatives adreçades desocupats, per famílies professionals, sexe i 2019](#)
- [Quadre 25. Participants en accions formatives per a vulnerables, per famílies professionals i sexe, any 2018](#)
- [Quadre 26. Participants en accions formatives per a ocupats, per famílies professionals i sexe, any 2019](#)
- [Quadre 27. Participants en accions formatives no finançades, per famílies professionals i sexe](#)
- [Quadre 28. Cursos d'idiomes i participants que finalitzen quadrienni 2016-2019](#)
- [Quadre 29. Cursos d'informàtica i participants que finalitzen en el quadrienni 2016 i 2019](#)
- [Quadre 30. Evolució dels participants de programes de formació dual amb empreses](#)
- [Quadre 31. Històric de convocatòries, projectes i participants de la Formació Dual del SOIB](#)
- [Quadre 32. Evolució de les autoritzacions dels contractes de formació i aprenentatge](#)
- [Quadre 33. Evolució Programes Mixtos SOIB](#)
- [Quadre 34. Formació amb compromís de contractació](#)
- [Quadre 35. Beques i incentius per a la tornada a la qualificació](#)
- [Quadre 36. Evolució de les avaluacions de competències clau amb resultat positiu a través de CEPAS](#)
- [Quadre 37. Evolució de l'acreditació de l'experiència laboral](#)
- [Quadre 38. Evolució de les mesures de foment de la contractació amb els ens locals i de la CAIB](#)
- [Quadre 39. Tipologia de serveis i obres d'interès general i social finançats amb SOIB Visibles](#)
- [Quadre 40. Distribució territorial acumulada del programa Visibles anys 2015-2019](#)
- [Quadre 41. Entitats participants en el programa SOIB joves qualificat](#)
- [Quadre 42. Instruments jurídics emprats per a promoure el programa de joves qualificats i beneficiaris](#)
- [Quadre 43. Característiques dels participants del programa SOIB Tornam](#)
- [Quadre 44. Evolució de la contractació SOIB Dona 2018-2019](#)
- [Quadre 45. Ocupacions en les que s'insereixen les participants del programa SOIB Dona](#)
- [Quadre 46. Evolució del Foment d'Ocupació de la Direcció General de Treball i Salut laboral](#)
- [Quadre 47. Resum d'actuacions en autoocupació, emprenedoria i economia social pendent d'empresa](#)
- [Quadre 48. Actuacions d'impuls de l'emprenedoria](#)
- [Quadre 49. Jornades formatives sobre emprenedoria i autocupació del Programa ICAPE](#)
- [Quadre 50. Estructura de la xarxa d'AODL a les Illes Balears, any 2019](#)

11. LLISTAT DE GRÀFICS

- [Gràfic 1. Evolució despesa en PAO per aturat registrat en el SOIB](#)
- [Gràfic 2. Serveis de polítiques actives registrats al SISPE](#)
- [Gràfic 3. Sol·licituds d'inscripcions dels joves de Balears al Sistema Nacional de Garantia Juvenil](#)
- [Gràfic 4. Distribució per edat i sexe dels beneficiaris de Garantia Juvenil 2019](#)
- [Gràfic 5. Evolució de la intermediació laboral amb empreses del SOIB](#)
- [Gràfic 6. Evolució de les comunicacions de contractes a les Balears a la Plataforma Contr@ta](#)
- [Gràfic 7. Evolució de la taxa de cobertura de certificats de professionalitat a les Balears](#)
- [Gràfic 8. Resultats dels participants de la formació per a l'ocupació de l'any 2019](#)
- [Gràfic 9. Itinerari Personalitzat d'ocupació dels participants del programa Visibles](#)
- [Gràfic 10. Procedència dels joves que apliquen al Programa SOIB Tornam](#)
- [Gràfic 11. Distribució per illes de les contractacions del programa SOIB Dona l'any 2019](#)
- [Gràfic 12. Participants del Programa ICAPE](#)
- [Gràfic 13. Subvencions lliurades a desocupats pel foment de l'ocupació autònoma](#)
- [Gràfic 14. Subvencions a desocupats per incorporar-se a cooperatives de Balears](#)

12. LLISTAT DE MAPES

- [Mapa 1. Distribució per municipis dels itineraris personalitzats d'ocupació l'any 2019](#)
- [Mapa 2. Distribució municipal dels beneficiaris del SNGJ desembre 2019](#)
- [Mapa 3. Distribució municipal de les ofertes de feina gestionades pel SOIB l'any 2019](#)
- [Mapa 4. Distribució percentual del les persones participants en programa visibles, any 2019](#)
- [Mapa 5. Cobertura territorial dels AODLS finançats pel SOIB a municipis, mancomunitats i consells l'any 2019](#)